

Pre tých, ktorí organizujú

Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov

Hľadanie jednoty počas celého roka

Tradičný termín konania *Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov* je na severnej pologuli od 18. do 25. januára. Tento termín navrhol v roku 1908 Paul Wattson tak, aby modlitby prebiehali v dňoch medzi sviatkami Katedry sv. Petra a Obrátenia sv. Pavla, čo mu dodalo symbolický význam. Na južnej pologuli sú v januári prázdniny, takže cirkvi slávia *Týždeň modlitieb* v inom termíne, napríklad v blízkosti sviatkov Zoslania Ducha Svätého (ako to navrhlo hnutie Viera a cirkevné zriadenie v roku 1926), ktoré tiež symbolizujú jednotu Cirkvi.

Okrem toho, že je možnosť prispôbiť si termín slávenia, vás povzbudzujeme aj do toho, aby ste tento materiál chápali ako pozvanie hľadať počas celého roka príležitosti na vyjadrenie miery dosiahnutého spoločenstva medzi cirkvami a na spoločnú modlitbu za úplnú jednotu podľa želania samého Krista.

Prispôbenie textu

Tento materiál ponúkame s úmyslom, aby bol prispôbený využitiu na miestnej úrovni, kdekofvek to bude možné. Pritom treba brať ohľad na miestne liturgické a bohoslužobné zvyky a na celkovú spoločenskú a kultúrnu situáciu.

Niekde sú už vybudované ekumenické štruktúry, ktoré môžu túto úpravu zrealizovať. Vrúcne si želáme, aby tam, kde to tak nie je, viedla potreba zrealizovať túto úpravu k ich vytvoreniu.

Používanie textu

Cirkvám a kresťanským spoločenstvám, ktoré slávia *Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov* prostredníctvom jednej spoločnej bohoslužby, ponúkame možnosť sláviť ekumenickú bohoslužbu slova.

Cirkvi a kresťanské spoločenstvá si môžu zaradiť texty z *Týždňa modlitieb* aj do svojej vlastnej bohoslužby. Modlitby z ekumenickej bohoslužby ôsmich dní a prídavné modlitby možno použiť podľa vlastného výberu.

Spoločenstvá, ktoré slávia *Týždeň modlitieb* v rámci svojich každodenných bohoslužieb, môžu počas tohto týždňa čerpať námety z ôsmich dní.

Tí, ktorí by sa chceli pustiť do štúdia Biblie na tému *Týždňa modlitieb*, majú možnosť ako základ použiť biblické texty a zamyslenia ponúknuté v ôsmich dňoch. Ich každodenné spoločné stretnutia môžu na záver viesť k príhovorným modlitbám.

Tým, ktorí sa chcú modliť za jednotu kresťanov v súkromí, poslúži tento materiál ako inšpirácia pri výbere úmyslov modlitby. Pripomíname, že každý z nás tvorí spoločenstvo s veriacimi, ktorí sa modlia v rozličných častiach sveta za väčšiu a viditeľnejšiu jednotu Kristovej Cirkvi.

Marek 7, 31 – 37

Potom odišiel z týrskeho kraja a cez Sidón prišiel ku Galilejskému moru stredom dekapolského kraja. I priviedli mu človeka hluchého a temer nemého. Poprosili ho, aby naň položil ruku. Vzal ho bokom od zástupu, vložil mu prsty do uší, dotkol sa slinou jeho jazyka, vzhladol k nebu, vzdychol a riekol mu: Effatha, čo znamená: Otvor sa! Hneď sa mu otvorili uši a puto jazyka sa uvoľnilo, takže rozprával správne. Ježiš im dôrazne prikázal, aby to nikomu nevraveli. Ale čím viac im zakazoval, tým viac to rozhlasovali, a s nesmiernym údivom vraveli: „Všetko robí dobre! Aj hluchým dáva sluch a nemým reč!“

(Slovenský ekumenický preklad Novej zmluvy a žalmov)

Úvod do témy: „Aj hluchým dáva sluch a nemým reč“ (Marek 7, 37).

Tohoročný *Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov* spája dve témy, ktoré sú vlastne dvoma pozvaniami určenými kresťanom a kresťanským cirkvám: spoločne sa modliť a usilovať o jednotu kresťanov a spoločne odpovedať na problém ľudského utrpenia. Tieto dve úlohy sú navzájom úzko prepojené. Obe totiž súvisia s uzdravením Kristovho tela, preto bol za ústredný text tohoročného *Týždňa modlitieb* zvolený príbeh o uzdravení.

Text z *Evanjelia podľa Marka* hovorí o tom, ako Ježiš uzdravil muža, ktorý bol hluchý a nevedel správne rozprávať. Ježiš odviezol muža nabok od zástupu, aby sa mu mohol venovať v súkromí. Vložil mu prsty do uší, poslinil si ich a dotkol sa mu jazyka, a „*riekol mu: Effatha, čo znamená: Otvor sa!*“ – slová, ktoré sa kedysi používali pri kresťanskom krste. Dobrá zvesť, ktorá sa tu ohlasuje má viac rozmerov. Ako v mnohých iných evanjeliových opisoch aj v tomto príbehu o uzdravení počúvame o tom, ako Pán so súcitom odpovedá na

utrpenie a biedu; je to výrečné svedectvo o Božom milosrdenstve. Ježiš tým, že navracia mužovi sluch a schopnosť hovoriť, zjavuje nielen Božiu silu, ale aj jeho želanie doviest' ľudské bytosti k plnosti uskutočnením Izaiášovho proroctva: „*Vtedy sa roztvorí oči slepých a uši hluchých sa otvoria. Vtedy stá jeleň bude skákať chromý a jazyk nemého zaplesá*“ (35, 5 – 6). Navrátenie sluchu umožnilo mužovi počuť Ježišom ohlasovanú dobrú zvesť; navrátenie reči mu umožnilo druhým ohlasovať, čo videl a počul. Všetky tieto aspekty sa odzrkadľujú v reakcii tých, ktorí svedčili o uzdravení a „*s nesmiernym údivom vraveli: Všetko robí dobre! Aj hluchým dáva sluch a nemým reč!*“ (Marek 7, 37).

Podobne ako uzdravený muž majú pre evanjelium otvorené uši aj všetci, ktorí boli pokrstení v Kristovi. Vo svojom prvom liste svätý Ján hovorí o spoločenstve tých, ktorí prijali dobrú zvesť: „*Čo sme počuli, čo sme na vlastné oči videli, na čo sme hľadeli a čoho sa naše ruky dotýkali, to vám zvestujeme: Slovo života*“ (1, 1). Bolo to Pánovo želanie (Ján 17), aby sa tí, ktorí boli jeho učeníkmi a prijali jeho posolstvo, stali jedno, spojení jednotou založenou na spoločenstve s Otcom a Duchom Svätým. Keďže Kristovo telo, Cirkev, dostalo poslanie byť jedným spoločenstvom, ktoré počulo a videlo zázraky, ktoré Boh urobil, a má ich ohlasovať ďalej až po končiny zeme. Ako Kristovo telo sme povolaní byť pri uskutočňovaní jeho poslania jednotní. Súčasťou tohto poslania je aj venovať sa tým, ktorí trpia a trú biedu. Ako Boh počul volanie svojho ľudu v Egypte a videl jeho utrpenie (porov. Exodus 3, 7 – 9), ako Ježiš so súcitom odpovedal tým, ktorí k nemu volali, tak aj Cirkev musí počúvať hlas tých, ktorí trpia, aby naň mohla odpovedať so súcitom, aby svoj hlas prepožičala nemým.

Spájaním týchto dvoch vlákien cirkevného života a poslania sa chce počas tohoročného *Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov* zdôrazniť podstatné spojenie medzi snahami modliť sa za jednotu kresťanov a hľadať ju a iniciatívami odpovedajúcimi na ľudskú biedu a utrpenie. Ten istý Duch, ktorý z nás robí bratov a sestry v Kristovi, nás tiež uschopňuje, aby sme vyšli v ústrety každému človeku, ktorý je v núdzi. Ten istý Duch, ktorý pôsobí vo všetkých snahách o dosiahnutie viditeľnej jednoty Cirkvi, dáva tiež silu každému hnutiu, usilujúcemu sa o obnovenie tváre zeme. Každé zmiernenie ľudského utrpenia robí našu jednotu viditeľnejšou; každý krok k jednote posilňuje celé Kristovo telo.

Pôvod tohoročných textov na týždeň modlitieb: Umlazi.

Tohoročná téma *Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov* vychádza zo skúsenosti kresťanských spoločenstiev v regióne Umlazi pri Durbane v Juhoafrickej republike. Každoročne sa prvé podklady pre texty na *Týždeň modlitieb* pripravujú na základe konkrétnej miestnej situácie

a prv ako sú rozoslané do celého sveta, sa upravujú na medzinárodné použitie, aby sa v ďalšom kroku mohli ďalej prispôbiť použitiu v jednotlivých krajinách. Tohoročné materiály odzrkadľujú starosti a skúsenosti ľudí, ktorých sužuje veľké utrpenie.

Umlazi bolo pôvodne počas režimu apartheidu zriadené ako „mestečko“ pre väčšinovú čiernu populáciu. Dedičstvo rasizmu – nezamestnanosť a chudoba – naďalej spôsobuje, že problémy, ktorým čelia jeho obyvatelia pre trvalý nedostatok škôl, medicínskych zariadení a primeraného bývania, hrozivo narastajú. S chudobou a nezamestnanosťou súvisí aj vzrastajúca miera zločinnosti a problémy zneužívania v rodinách i v komunitách. No najväčším súčasným problémom, ktorému obyvatelia neoficiálnych osád a miest čelia, je problém HIV/aids. Odhaduje sa, že 50% obyvateľov Umlazi je nakazených týmto vírusom.

Keď sa pred nejakým časom stretli v Umlazi predstavitelia rôznych kresťanských spoločenstiev, aby spoločne hľadali riešenie ako čeliť nesmiernym problémom, s ktorými sa tamojší ľudia boria, konštatovali, že jednou zo skutočností zhoršujúcich súčasnú situáciu, je stigma, brániaca zneužívaným osobám, obetiam znásilnenia alebo nakazeným HIV/aids, otvorene hovoriť o svojich problémoch. Existuje totiž kultúrny úzus, že o veciach týkajúcich sa sexuality sa nehovorí. V jazyku zulu termín *ubunqunu*, doslovne „nahota“, znamená, že táto téma je tabu. V dôsledku toho veľa ľudí váha, keď má vyhľadať dostupnú pomoc – ktorú často ekumenicky – vo forme poradenstva, pastoračnej starostlivosti, domácej starostlivosti, komunálnej podpory a centier zdravotnej starostlivosti – poskytujú miestne cirkvi.

Vzhľadom na najrôznejšie, slovné i iné spôsoby, ktorými sú ľudia, najmä tí mladí, nútení mlčať o svojich problémoch, navrhli predstavitelia miestnych cirkví v Umlazi ekumenickú bohoslužbu, ktorej ústrednou témou je „prelomiť ticho“. Počas bohoslužby sú mladí ľudia z Umlazi vyzvaní, aby našli odvahu hovoriť o tom, čo bolo „nevypovedateľné“, a aby vyhľadali pomoc, pamätajúc na to, že mlčanie môže znamenať smrť.

Výzvu „prelomiť ticho“ si osvojili aj cirkvi mimo Juhoafrickej republiky a rozšírila sa aj do mnohých ďalších regiónov ťažko postihnutých vírusom HIV/aids. Žiadna vojna v dejinách si nevyžiadala toľko životov ako aids. Hoci sa mnohé organizácie, krajiny a cirkvi usilujú oblastiam postihnutým pandemiou HIV/aids pomôcť, predsa ich pomoc nie je úmerná veľkosti prežívaného nešťastia.

Roku 1993 biskup Desmond Tutu na 5. svetovej konferencii o viere a poriadku pripomenul, že v období apartheidu cirkevní predstavitelia spoznali, že „pre rozdelené cirkvi bol apartheid príliš mocný“. Dnes, tvárou v tvár pandémie HIV/aids a ďalším odludšťujúcim silám, zisťujú, že aj tieto sú pre rozdelené cirkvi príliš mocné. V Umlazi je jeden kultúrny dom, jedna nemocnica, jedna pošta, jedna poliklinika, zopár obchodov a jeden cintorín, odrážajúci

závažnosť výzvy, ktorej sú ľudia vystavení. V tom istom meste sa ľudia, najmä kresťania, pridriavajú Písma, vyznávajúceho, že je len jedno telo, jeden Duch, jedna nádej, jeden Pán, jedna viera, jeden krst, jeden Boh a Otec všetkých nás (porov. *Efezanom* 4, 4 – 6). Stále je však ešte veľa cirkví, ktoré netvorí plné vzájomné spoločenstvo a sú naďalej znakom rozdeleného kresťanstva. V Umlazi vládne netrpezlivosť a frustrácia, pokiaľ ide o toto zdedené rozdelenie, ktoré vzniklo pred mnohými storočiami v iných krajinách. (Pozri tiež opis situácie v Juhoafrickej republike, ktorý poskytla miestna prípravná skupina.)

Keď sa člen prípravnej skupiny z Umlazi stretol s medzinárodnou skupinou zodpovednou za prípravu materiálov na *Týždeň modlitieb*, spoločne sa zamýšľali nad hľadaním plnej viditeľnej jednoty medzi kresťanskými cirkvami vo svetle skúseností kresťanov z Umlazi a ich výzvy „prelomíť ticho“, ktoré ťaží a izoluje ľudí v ich utrpení. Spolu potom vybrali za centrálny biblický text *Týždňa modlitieb* text z *Evanjelia podľa Marka* 7, 31 – 37, pričom biblicko-teologický rámec má byť zameraný na počúvanie, hovorenie a ticho. Do tohto rámca zapadajú tak snahy o jednotu, ako aj kresťanská odpoveď na ľudské utrpenie. Dohodlo sa, že toto dvojité zameranie sa bude zachovávať v priebehu celej bohoslužby a aj meditácie počas ôsmich dní budú vedome zamerané na obe skutočnosti – na ľudské utrpenie i na hľadanie viditeľnej jednoty všetkých kresťanov.

Osem dní

Kniha Genezis začína tým, že Boh vypovedal svoje stvoriteľské slovo. Božie slovo vytrysklo z chaosu a prelomilo ticho. Je to aktívne slovo, ktoré aj koná to, čo vypovedá; a čo vypovedá, to je život. Boh hovorí a povoláva stvorenie k bytiu. Boh prehovoril a na Boží obraz a podobu boli stvorené ľudské bytosti. Boh prehovoril v dejinách a pozval ľudské bytosti, aby s ním uzavreli zmluvu. Jánovo evanjelium tiež začína tým, ako bolo Božie slovo vyslovené v čase a ohlasuje jadro viery novej zmluvy, keď hovorí: „*Slovo sa telom stalo*“ a „*prebývalo medzi nami*“ (*Ján* 1, 14). Ježiš Kristus hovoril rozličnými spôsobmi, ba občas (napr. pred Pilátom) aj tichom. Slovo, ktoré Ježiš hovorí, je však vždy slovom milosrdenstva, slovom povolávajúcim jeho poslucháčov k hlbšiemu životu, k životu v spoločenstve s Bohom a v spoločenstve jedných s druhými. Dobrú zvesť teda musia ohlasovať slovami a skutkami všetci tí, ktorí sú pokrstení v mene trojjediného Boha. Kresťania sú však schopní počuť toto Božie volanie a odpovedať naň iba v sile Ducha.

Prvý až tretí deň nám ukazujú tento trojičný rámec. Prvý deň sme pozvaní zamyslieť sa nad stvoriteľským slovom, ktoré Boh vyslovil na počiatku a ktoré aj naďalej vyslovuje. Ide o slovo, ktoré majú tí, čo sú stvorení na Boží obraz, odrážať vo svojej reči, o aktívne a tvorivé slovo

uprostred chaosu dnešných dní. Meditácia druhého dňa sa zamýšľa nad tým, čo znamená byť nasledovníkom Ježiša Krista, vteleného Slova, ktoré spôsobuje, že hluchí počujú a nemí hovoria. Na tretí deň sa uvažuje o diele Ducha Svätého v živote kresťanov. On nás posilňuje pri ohlasovaní dobrej zvesti a tiež, aby sme sa stali nástrojmi Kristovej uzdravujúcej prítomnosti: počúvaním tých, ktorí boli umlčaní alebo neboli schopní vyrozprávať svoju skúsenosť, a prepožičaním im svojho hlasu.

Tento vnútorný vzťah medzi usilovaním sa o jednotu a odpoveďou na ľudské utrpenie jasne vystupuje z Pavlovej úvahy o Cirkvi ako o Kristovom tele. „*Ved' my všetci sme boli pokrstení jedným Duchom v jedno telo*“ (1. Korintanom 12, 13). Kristus z nás urobil jedno. Naše rozdelenie bráni tejto jednote a umenšuje ju, ale nemôže ju zničiť. Pretože my všetci patríme Kristovi, každá časť jeho tela potrebuje ostatné a musí sa o ne starať. „*Ak trpí jeden úd, spolu s ním trpia všetky údy*“ (v. 26). Na štvrtý deň sa pýtame, čo to znamená byť spoločenstvom zjednoteným v Kristovi, spoločenstvom, ktoré je plne solidárne s trpiacimi členmi.

Na piaty a šiesty deň sa podrobnejšie rozvíja téma navrhnutá cirkvami v Umlazi – „prelomiť ťaživé ticho“. Tí, ktorí trpia, sú často ponechaní, aby trpeli v tichu, ich nádej na súcit a spravodlivosť ostáva nepovšimnutá. Boli časy, keď kresťania a kresťanské cirkvi zostali ticho vtedy, keď mali hovoriť, a ľuďom bez hlasu neumožnili vyjadriť sa. Boli časy, keď nám rozdelenie cirkví bránilo počuť o bolesti druhých, alebo úplne stlmilo našu odpoveď, lebo bola plná konfliktov, neefektívna a neprinášala útechu (piaty deň). Toto je hriech v neposlednom rade i preto, lebo Cirkev dostala hlas, dostala posolstvo, ktoré má ohlasovať, a dostala aj poslanie, ktoré má uskutočňovať; a toto posolstvo nie je rozdelené, ani toto poslanie nie je rozporné. Oživovaná Duchom Svätým má byť Cirkev jediným súdržným ohlasovaním dobrej zvesti, ktorá je nám daná samotným Kristom a v Kristovi. Skrze Krista sme dostali milosť prelomiť ticho. V Kristovi sme spoločenstvom, pozvaným povedať hluchému a nemému „otvor sa!“. Cesta k vernosti a bezúhonnosti si vyžaduje, aby sa kresťania zasadzovali a modlili za jednotu, za ktorú sa modlil Kristus a aby sme sa aj napriek nášmu rozdeleniu učili hovoriť jedným hlasom, konať so súcitom ako jedno telo a prepožičiavať tak naše telo dobrej zvesti, ktorú ohlasujeme (šiesty deň).

Spásna Ježišova smrť a zmŕtvychvstanie predstavuje jadro slova, ktoré Boh hovorí ľudstvu. Na siedmy deň uvažujeme o Kristovom kríži vo svetle skúsenosti utrpenia a smrti v Umlazi a v mnohých ďalších oblastiach. Ľudia v Umlazi, žijúci v údolí smrti, kde utrpenie presahuje akúkoľvek mieru, v blízkosti cintorínov, kde sú často mŕtvi pochovávaní jeden na druhom, poznajú a chápu Kristov kríž. Vo viere tiež vedia, že Kristus sa nedištancoval od bremena ľudského utrpenia a že čím bližšie podídeme k jeho krížu, tým bližší sme jeden druhému. Je to

obzvlášť hlboký spôsob ohlasovania zmrtvychvstania, ktorý zaznieva z týchto cintorínov, keď sa počas skorých hodín Veľkonočného rána kresťania zhromaždia medzi hrobmi ich milovaných so zapálenými sviečkami, aby ohlasovali, že Kristus vstal z mŕtvych a že smrť v ňom stratila svoju moc (ôsmy deň). Uprostred utrpenia a smrti, uprostred rozdelenia a nešťastia, rozsieva veľkonočné tajomstvo semená nádeje, že ťaživé ticho jedného dňa určite ustúpi, aby sa všetky jazyky spojili a spoločne vyznávali, že Ježiš Kristus je Pán, na slávu Boha Otca (*Filipanom 2, 11*).

Záver

Náš centrálny biblický text na tohoročný *Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov z Evanjelia podľa Marka 7, 31 – 37* poznamenáva, že Ježiš, prv ako uzdravil toho človeka, vzhliadol k nebu a vzdychol. V *Liste Rimanom* svätý Pavol píše, že Duch Svätý sprevádza naše modlitby „*nevysloviteľnými vzdychmi*“ (8, 26). Pavlova veta nám pripomína túžbu, ktorú Duch Svätý vzbudzuje v našich srdciach a mysliach, túžbu po plnej a viditeľnej jednote medzi kresťanskými cirkvami, túžbu po skončení ľudského utrpenia.

V liturgických textoch i v textoch na každý z ôsmich dní sme za hlavný stavebný prvok zvolili výslovné zmienky o nutnosti pokračovať v práci a modliť sa za jednotu medzi všetkými cirkvami, a tiež pasáže, ktoré tlmočia hlas ľudí z Umlazi a z iných oblastí, skadiaľ ich volanie stúpa k nebu. Dúfame, že tohoročný *Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov* pomôže prelomiť ťaživé ticho a upriamiť pozornosť na vnútornú prepojenosť modlitby a úsilia o jednotu kresťanov s úlohou kresťanov a ich cirkví konať spoločne ako nástroj Božieho súcitu a spravodlivosti vo svete.

Príprava materiálov

na *Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov 2007*

Tieto materiály nadobudli svoju terajšiu podobu na stretnutí medzinárodnej prípravnej skupiny ustanovenej Komisiou pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví a Pápežskou radou na podporu jednoty kresťanov. Skupina sa stretla v Château de Faverges, v Hornom Savojsku vo Francúzsku. Naším hosťiteľom patrí veľká vďaka za ich pohostinnosť a profesionalitu, ktorými podporili našu prácu.

Počiatočný návrh textov pripravila ekumenická skupina laikov, pastorov a kňazov v Umlazi-Bhekithemba, v Juhoafrickej republike. Tento text vychádzal z ekumenickej bohoslužby, ktorá sa uskutočnila na Comprehensive Technical High School (COMTEC) v Umlazi. Na bohoslužbe (organizovanej na pozvanie školy) sa zišli klerici i laici z rozličných tradícií, aby vyjadrili svoju jednotu v Kristovi a ponúkli spoločné svedectvo vzhľadom na výzvy, ktorým dnes musia študenti i celá juhoafrická spoločnosť čeliť. Miestna skupina poskytla tiež zoznam biblických textov, ktoré sa môžu počas *Týždňa modlitieb* použiť.

Medzinárodná prípravná skupina vyslovuje svoju vďaku aj miestnej skupine z Juhoafrickej republiky v zložení:

kanonik L. L. Ngewu, rev. S. Mosia, rev. Fr. Thamisanqua Shange OGS, pán W. L. Luthuli, rev. Bruce Buthelezi, pán R. Mauze, B. Buthelezi.

Projekt Zamimpilo HIV/aids (profesionálne zdravotné sestry), St Philip, Enwabi, rev. Fr. Anton Mbili, pani G. Phungula.

Medzinárodná skupina ďakuje aj pátrovi Thamimu Shangeovi OGS, ktorý sa zúčastnil na pracovnom stretnutí prípravnej skupiny a pri tejto príležitosti uviedol predkladaný materiál a informoval o prípravnom procese. Vďaka nemu sa podarilo jasnejšie vniknúť do textov a pochopiť miestnu situáciu v Juhoafrickej republike. Radi by sme tiež poďakovali biskupovi Davidovi Beetgemu z The Highveld Diocese, Brakpan, a kanonikovi Livingstonovi Ngewu, Kolégium premenenia, Grahamstown, Juhoafrická republika, ktorí nadviazali kontakt so skupinou a pôsobili ako styčné osoby pri príprave materiálov.

Úvod do ekumenickej bohoslužby

Navrhovaná bohoslužba je prispôbením bohoslužby, ktorú pripravili miestne cirkvi v Umlazi a ktorá bola zameraná na mladých ľudí. Začína sa výzvou k tichu, nie však k tichu, ktoré ťaží, ale k takému, ktoré nám umožňuje v stíšení začuť Boží hlas i utrpenie sveta a ľudí v ňom. Liturgia slova pripomína hlavné témy, ktoré boli rozvinuté v Úvode do témy, a ktoré sa odvíjajú od meditácie svätého Pavla o Kristovom tele v Prvom liste Korintňanom kap. 2 a od príbehu o uzdravení zaznamenanom v Evanjeliu podľa Marka 7, 31 – 37. Táto schéma, ktorá reflektuje juhoafrický štýl bohoslužby, ponúka možnosť zaradiť do priebehu slávnosti symbolické úkony, svedectvá a modlitby za uzdravenie, umožňujúce ľuďom z miestnej komunity, ktorých hlas ešte nebol vypočutý alebo ktorí trpia, zapojiť sa do modlitby zhromaždenia. Príhovorné modlitby vychádzajú z trojičného rámca, spájajúc dovedna

modlitby za jednotu kresťanov s modlitbami za tých, ktorí trpia veľkou biedou – tak na miestnej ako i medzinárodnej úrovni.

Poriadok bohoslužby

„Aj hluchým dáva sluch a nemým reč“ (Marek 7, 37)

predsedajúci (P), lektor (L), všetci (V)

Privítanie a uvedenie do ekumenickej bohoslužby

P: Drahí priatelia v Kristovi, zišli sme sa tu spoločne ako údy jedného tela, aby sme počúvali, čo nám chce Boh povedať, nielen prostredníctvom svojho slova, ale aj cez našich bratov a sestry, mlčiachich vo svojom utrpení.

Toho roku sú to kresťania z Juhoafrickej republiky, ktorí – vychádzajúc z obzvlášť ťažkej miestnej situácie – pocítili naliehavú potrebu vyzvať nás, aby sme v Kristovom mene prelomili ticho, všetky formy ticha spolupodieľajúce sa na utrpení ľudských bytostí.

Nebude vari toto posolstvo účinnejšie a nebude mať väčšiu prorockú silu, ak bude pochádzať od kresťanov rôznych vierovyznaní, ktorí budú spoločne hovoriť i konať?

Kresťania z rozličných cirkví, ktorí sme sa spoločne zišli na tejto bohoslužbe, počujme Pánovu výzvu:

- priznajme si naše trestuhodné mlčanie zoči-voči obrovskému utrpeniu a spoločne sa kajajme;
- modlime sa za Božie požehnanie pre všetkých, no najmä pre tých, ktorí majú podiel na Kristovom utrpení a odvrhnutí;
- pozdvihnime spoločne hlas za tých a s tými, ktorí žiaden hlas nemajú, aby sme mohli spoločne svedčiť o Kristovi, ktorý dal hluchým sluch a nemým reč.

Hymnus/pieseň

Na začiatok sa spieva hymnus alebo pieseň na spôsob nápevov z Taizé alebo Iony, odporúčané na vytvorenie vhodnej atmosféry pre chvíľu ticha, ktorá nasleduje. Štyria mladí ľudia môžu priniesť veľký kríž a položiť ho na dlážku, kde ostanú okolo neho stáť a ticho sa modliť. Pieseň sa čoskoro skončí, aby uvoľnila priestor pre úvodné slová do chvíle ticha. Je tiež možné uviesť zhromaždenie do chvíle ticha niekoľkými taktami hudby.

Úvodné slová do chvíle ticha

P: Stíšme sa pred Bohom... stíšme sa v nás samých... otvorme svoje srdcia tichu našich sestier a bratov žijúcich v utrpení – „*ak trpí jeden úd, spolu s ním trpia všetky údy*“ (1 Korintanom 12, 26).

Nech sa naše uši otvoria týmto tichom pre spoločenstvo s tými, ktorých hlas nepočujeme, či už preto, že zachovávajú ticho alebo sú tichí. Nezostaňme hluchí a vypočujme Kristovu výzvu. On nás učí, že aj nás sa – podobne ako jeho – môže dotknúť utrpenie druhých, a pripomína nám našu spoločnú zodpovednosť, ktorú máme ako kresťania rôznych vierovyznaní tvárou v tvár tomuto utrpeniu.

Tri minúty ticha.

Hymnus/pieseň

Rovnaká pieseň aká uvádzala chvíľu ticha sa znova ozve v podaní sólistu a spieva sa stále hlasnejšie, až sa nakoniec pridá celé zhromaždenie.

Modlitba:

P: Bože, ktorý vládneš v nebeskej nádhere, ty si zjavením svojho Slova, Ježiša Krista, pochádzajúceho z lona tvojho ticha a ukrývajúceho sa pred kniežatám tohto sveta, prelomil ticho.

Otvor naše oči, aby sme mohli uvidieť Ježiša, hviezdu, ktorá rozháňa naše temnoty.

Otvor naše uši, aby sme mohli zachytiť hlasy obklopené tichom miliónov tých, ktorých hlas je utlmený skúškami a utrpením na tomto pominateľnom svete.

Otvor naše srdcia, aby sme spoznali ako odpovedať na utrpenie tých, ktorí uprostred nás trpia, podobne, ako žena z Betánie, ktorá naliala na Ježišovu hlavu vonnú masť a ako istý Šimon Cyrénsky, ktorý bez reptania niesol kríž tvojho Syna, čím donútil stíchnuť tých, ktorí ho napádali.

Zišli sme sa tu spoločne, aby sme prelomili ticho slovami modlitby, ktorú nás naučil Ježiš.

Otčenáš (každý vo svojom vlastnom jazyku)

Slovo Božie

1 Samuel 1, 1 – 18

Anna naplnená žiaľom

(čítajú štyria ľudia: jeden číta rozprávanie, druhý Elkánu, tretí slová Anny a štvrtý Héliho.)

Žalm 28, 1 – 2; 6 – 9 Hospodine, volám k tebe! Moja Skala, nemlč!

(číta mladý človek)

1 Korintánom 12, 12 – 29 Ak trpí jeden úd, spolu s ním trpia všetky údy

(aleluja: spev)

Marek 7, 31 – 37 Hluchým dáva sluch a nemým reč

(Prítomné deti a mladí ľudia môžu predviesť úryvok z Markovho evanjelia pomocou pantomímy; príbeh o uzdravení možno tiež predviesť pomocou tanca.)

Kázeň

Vyznanie viery

Nicejsko-carihradské alebo iné vyznanie viery podľa miestneho zvyku

Vyznanie hriechov – odpustenie – znak pokoja

P: Skôr Boh je pripravený odpustiť nám naše hriechy než sme my pripravení mu ich vyznať.

Predstúpme teda pred Boha, aby sme vyznali ťarchu našich hriechov. Či vari Ježiš nesľúbil odpočinok tým, ktorí sú preťažení? Môžeme mu vyznať aj naše trápenia pri pohľade na vinu cirkví, ktoré sú stále rozdelené a preto nemajú dostatok sily, aby mohli účinne pomôcť slabým, maličkým a tým bez hlasu, takým drahým Srdcu tvojho Syna, Ježiša:

„Lebo som bol hladný a nedali ste mi jesť, bol som smädný a nedali ste mi piť, prišiel som ako cudzinec a neprichýlili ste ma, bol som nahý a nepriodeli ste ma, bol som chorý a vo väzení a nenavštívili ste ma.“ (Matúš 25, 42 – 43)

Skupinky ľudí môžu potom prinášať dopredu predmety, obrázky, fotografie alebo malby, ktoré pripomínajú situácie, keď členovia miestnych kresťanských cirkví zostali ticho – z ľahostajnosti alebo neschopnosti prehovoriť jedným hlasom a spoločne konať – napríklad v prípade bitej ženy, zneužívaného dieťaťa, detí osirelých následkom aidsu, atď. (Teda podobne ako ekumenická skupina z Juhoafrickej republiky treba tohoročnú navrhovanú tému adaptovať na vlastnú situáciu.)

- *Každá skupina osôb príde potichu dopredu pred zhromaždenie, ku krížu, ktorý priniesli už prv a položí tam predmety, obrázky alebo fotografie;*

- jedna osoba svedčí nahlas o tom, že ticho trvalo príliš dlho a poukáže na to, že čiastočne je za túto situáciu plnú utrpenia zodpovedný hriech;
- potom niekto iný z tej istej skupiny nahlas povie:
„Pane, nevideli sme ťa, keď si trpel v našich bratoch a sestrách.“

(Medzi vystúpenia jednotlivých skupín je vhodné zaradiť chvíľu ticha.)

P: Bože milosrdenstva, vo svojom Synovi nám ponúkaš nepodmienené odpustenie hriechov, ktoré pravdivo vyznáme. Odpušť nám tie hriechy, ktoré uznávame, ale aj tie, ku ktorým nemáme odvahu sa priznať:

- keď sme svojimi skutkami kládli prekážku tvojej vôli;
- keď sme v dôsledku svojej ľahostajnosti vzali druhým nádej;
- keď sme pre vlažné plnenie tvojich prikázaní a z vlastnej slabosti neodpovedali – či už osobne alebo ako spoločenstvo – takým spôsobom, ako by si si želal.

Príď k nám vo svojom milosrdenstve, naprav naše zlomené životy a urýchli príchod dňa, keď nastane medzi nami plné spoločenstvo, v mene lásky Ježiša Krista. Amen.

P: „Ak niekto zhreší, máme u Otca obhajcu – Ježiš Krista, spravodlivého“ (1. Jánov list 2, 1) a „pre jeho meno sú vám odpustené hriechy“ (1. Jánov list 2, 12).

P: Otvorili sme srdcia, aby nám boli odpustené naše hriechy, čo prináša pokoj, preto si teraz dajme navzájom Kristov pokoj.

Kristov pokoj nech je s tebou.

Aj s tebou.

Pokým si účastníci zhromaždenia dávajú znak pokoja, môže hrať hudba alebo spievať zbor.

Príhovorné modlitby

P: Láskový Bože, náš Stvoriteľ, milosrdný Bože, náš Spasiteľ, súcitný Bože, naša pomoc, ty vieš, čo potrebujeme už skôr, ako ťa o to požiadame, prosíme ťa za tvoje stvorenie, za spásu a tiež, aby si mal s nami neprestajne zľutovanie.

Uzdrav nás samých, uzdrav naše cirkvi z hluchoty, aby sme spoločne jasnejšie začuli zvuk tvojho hlasu v tichu chudobných a trpiacich.

Prosíme ťa za tvoju Cirkev, stále ešte rozdelenú a roztratenú po celom svete, ktorá je poverená ohlasovať Krista, Svetlo národov.

Vlož do nás túžbu usilovať sa bez ustania o jednotu kresťanov, ktorú si si ty želal a daj, aby toto naše úsilie o jednotu, za ktorú sa modlil Ježiš, nič neprekazilo.

Rovnako, ako on nepovažoval seba za rovného s Bohom Otcom, ale zriekol sa svojej skutočnej prirodzenosti, daj nech ani my nelipneme na tom, čo nám bráni spoločne postupovať k plnému spoločenstvu.

L 1: Bože, náš Stvoriteľ, vo svojej láske si nás stvoril pre seba a naše srdce je nespokojné, kým nespočinie v tebe.

V: *Daj nám svoj prísľub, že nás nič neoddelí od tvojej lásky.*

L 2: Bože, náš Pastier, povolal si nás z tmy do tvojho predivného svetla. Daj nech žiarime ako deti svetla.

V: *Sviet', Pane, sviet'. Sviet' v našich životoch.*

L 3: Bože, náš Otec, ktorý sa nekonečne staráš o každého z nás, daj, aby sme boli pozorní k potrebám druhých.

V: *Vo svojej milujúcej добрote nás uč objímať druhých, ako si nás ty objímal svojimi rukami v Ježišovi Kristovi, a posilni naše spoločné svedectvo, ktoré ako kresťania vydávame o spravodlivosti, spolucítení a odpustení.*

L 4: Ježišu, Otcovo Slovo, ty si sa usiloval prelomiť všetky formy trestuhodného ticha.

V: *Daj nám odvahu podporovať všetkých, ktorí v rámci našich tu zídenných spoločenstiev a v tvojom mene umožňujú, aby bolo počuť hlas tých, čo sú bez hlasu; pretože skutočný ekumenizmus života môže pomôcť núdzným a potešiť smútiacich, ktorých trápi predčasná smrť ich milovaných.*

L 5: Ježišu, priateľ chudobných a cudzincov, ty si ponúkol svoju ruku, aby si priviedol k svojej milosti a spáse všetkých, ktorí boli veľmi vzdialení.

V: *Nech tí, ktorí sa cítia ako cudzinci, nájdú posilu a znak tvojej prítomnosti v našich spoločenstvách viery.*

L 6: Ježišu, poslaný Otcom, ty si povolal svojich učeníkov, aby ohlasovali evanjelium a boli spoločne nástrojmi premeny tvojho sveta.

V: *Pomôž nám: nech predstava premeneného sveta podnieti fantáziu všetkých veriacich!*

L 7: Duchu Svätý, darca života, daj, nech stále čerpáme z tvojej životodarnej sily.

V: *Skrze svoju prítomnosť medzi nami udeľ svoju silu tým, ktorí sú nevládni, a pomôž nám, aby sme dali hlas tým, ktorých nepočuť.*

L 8: Duchu Svätý, ktorý nás vedieš k jednote, daj nech sa predstavitelia našich spoločenstiev s neutíchajúcim zápalom usilujú o dosiahnutie jednoty.

V: *Vypočuj naše prosby a otvor nové cesty pre zjednotenie našej Cirkvi.*

L 9: Duchu Svätý, ktorý nás vedieš k plnej pravde a narovnávaš, čo bolo skrivené, osviet tých, ktorí si plnia svoje úlohy ako členovia vlád.

V: *Daj nech túžia po tom, aby ich prioritou bolo zabezpečiť všetko potrebné chudobným, pokorným a slabým, ktorých hlas nepočuť; a uchráň ich od každého pokušenia, aby ich morálna bezúhonnosť bola uchránená od akejkoľvek skazenosti.*

L 10: Bože, Otec, Syn a Duch Svätý, ty, ktorý si jeden v troch osobách.

V: *Zostaň s nami a zbúraj múr, ktorý nás rozdeľuje. Prostredníctvom svojho Ducha nás prived' ku Kristovi.*

P: Milosrdný Bože lásky, ktorý všetko vidíš a ktorého láskavosť nemá hraníc; ty, ktorý si prerušil ticho, aby si sa k nám priblížil skôr, ako sme sa my priblížili k tebe, dokazujúc tak svoju lásku k nám v Ježišovi Kristovi, tvom jedinom Synovi, narodenom z Panny Márie: vznášame k tebe svoje prosby! Zostaň stále s nami, s každým členom ľudstva! Pohliadni láskavo na naše cirkvi, ktoré voláš, aby v každodennom živote spoločne svedčili o milosrdnej a vlúdnej láske tvojho Syna, Ježiša Krista. Bože, buď s nami na veky vekov. Amen.

Pieseň

Uprednostňuje sa Magnifikat alebo pieseň o blahoslavenstvách, pretože sa hodia k danej téme: Boh pozdvihuje a požehnáva pokorných a tichých.

Svedectvo, požehnanie a slová útechy

V tejto časti bohoslužby môžu skupiny – najmä ekumenické skupiny – a jednotlivé osoby, ktoré sú zapojené do boja proti pandémie AIDS, násiliu voči ženám a deťom, podvýžive, atď. podať svedectvo o svojich skutkoch solidarity.

P: „Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili.“ (Matúš 25, 40)

„Podťe ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení; ja vás posilním.“ (Matúš 11, 28)

Milí priatelia, tieto Kristove slová sa hodia na každého z nás. Kristus je nám nablízku, keď sa venujeme našej aktivite, vrátane ekumenických aktivít, ale rovnako blízko je aj chorým v ich

utrpení, či mnohým z nás v našej samote a sklúčenosti. On nás v našej slabosti posilňuje, on je našou útechou i požehnaním.

Vyslanci a predstavitelia prítomných cirkví vystúpia dopredu pred zhromaždenie na modlitbu a požehnanie.

P: Buď požehnaný Pane, náš Bože, za lásku, ktorú si nám preukázal

 skrze Ježiša Krista, nášho Pána.

 V ňom, ktorý nás miluje, sme zvíťazili nad utrpením,
 strachom, prenasledovaním, hladom, nahotou,
 nebezpečenstvom a násilím.

 V tichu opustenosti a samoty,
 choroby a smrti,
 vylej na nás bohatstvo svojho požehnanja,
 aby sme ti stále vernejšie slúžili
 v našich sestrách a bratoch,
 a aby sme sa čoraz väčšmi tešili z toho, že plníme
 tvoju vôľu.

 Chválimo ťa a oslavujeme za to,
 že ťa počujeme v tichu našich srdc.
 Prejavuje sa na nás tvoja sila, uzdravuješ a vedieš nás,
 aby sme hovorili v mene Ježiša, tvojho Syna.

 Pošli nás do sveta, aby sme plnili tvoju vôľu,
 a prelom múr ticha, ktorý nás rozdeľuje.
 Kiež svedčíme čoraz viac o tebe, našom jedinom Spasiteľovi,
 spojení „jednou vierou a jedným krstom“.

 A nech rastieme v milosti
 a v Božom pokoji, ktorý presahuje každé chápanie,
 aby tvoje meno bolo oslávené.

Amen.

(Pozri tiež alternatívny poriadok bohoslužby.)

Záverečné požehnanie

P: Milosť nášho Pána Ježiša Krista a
láska Boha Otca i spoločenstvo Ducha Svätého
nech je vždy s nami/vami.
(Odpoveď na „s vami“: „I s duchom tvojím“)

Záverečné slová a prepustenie zhromaždenia

Ako znamenie Božieho požehnanie, jeho utešujúcich slov a prítomnosti, môže každý účastník pri odchode zo zhromaždenia dostať na ruku kvapku voňavého oleja, ktorú podá ďalšiemu – tradícia v pravoslávnych cirkvách.

(Zbierka sa tiež môže robiť na záver pri odchode zo zhromaždenia. Mala by byť použitá na osobitný účel – pre potreby tých, ktorí sú prinútení žiť v tichu.)

Alternatívny poriadok bohoslužby

Namiesto svedectva, požehnanie a slov útechy môže zhromaždenie uprednostniť nasledujúci návrh, ktorý zahŕňa modlitbu za každú osobu, ktorá predstúpi.

Ten, kto predsedá bohoslužbe vyzve predstaviteľov prítomných cirkví (ktorí boli vopred vybratí a ktorým to bolo vysvetlené), aby prišli k nemu dopredu modliť sa za tých, ktorí si želajú, aby sa ich bratia a sestry vo viere za nich modlili.

Čítanie z Listu Rimanom 8, 31 – 39 od „Ak je Boh za nás...“

P: Sestry a bratia, skutočne nič „nás nemôže odlúčiť od lásky Božej, ktorá je v Kristovi Ježišovi“, preto ak sú medzi vami takí, ktorí osobitne trpia pod bremenom choroby, pocitu opustenosti alebo neporozumenia v utrpení alebo samote, až tak, že nie sú schopní nájsť pokoj, nech neváhajú a vystúpia dopredu, aby sa zdôverili so svojím utrpením a mohli sme sa za nich a spolu s nimi modliť, ak si to želajú.

Môžeme sa tiež modliť za priateľov a známych, postihnutých utrpením, chorobou alebo malomyselnosťou.

Modlime sa v tejto chvíli spoločne, aby všetci títo bratia a sestry spoznali Kristovu útechu.

Ludia predstupujú dopredu – na pozadí hrá hudba.

Tí, ktorí boli vybratí, ich privítajú, vypočujú a modlia sa nad nimi a s nimi, pričom môžu napríklad využiť gesto kladenia rúk na plecia.

PRVÝ DEŇ

Na počiatku bolo Slovo

„A Boh povedal...“ (Genezis 1)

Genezis 1, 2 – 2, 4 Svojím slovom Boh stvoril vesmír

Žalm 104, 1 – 9 Pán všetkého stvorenia

Zjavenie 21, 1 – 5a Boh všetko tvorí nové

Ján 1, 1 – 5 Na počiatku bolo Slovo

Komentár

„Na počiatku bolo Slovo...“ v prvý deň *Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov* chceme rozjímať nad Stvoriteľovým dielom. *Kniha Genezis* opisuje, ako v tichu prázdnoty Boh stvoril svet skrze svoje Slovo. „A Boh povedal...“. Na samom začiatku, keď ešte nebolo nič iba chaos a neporiadok, prišlo Božie Slovo, aby prelomilo ticho a každému bytiu pridelilo jeho vlastné miesto. Vrcholom stvorenia je ľudstvo, ktoré Boh stvoril na obraz svojej *jednoty*.

Skupina, ktorá pripravovala podklady pre tohoročný *Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov* pochádza z Juhoafrickej republiky. Jej členovia opísali hrozný chaos, do ktorého epidémia aidsu uviedla ľudské životy. Aj my máme často dojem, že celý náš svet sa ocitol v chaose: keď nás chcú pohltiť prírodné živly, keď nás vojna zaplavuje hrôzou, keď nás zmáha choroba alebo veľký žiaľ...

„A Boh povedal...“. Tvárou v tvár toľkému utrpeniu by kresťania chceli veriť, že Božie dielo ďalej trvá. Napriek ich rozdeleniu naplňa srdcia Kristových učeníkov tá istá nádej: Božie slovo i dnes neprestáva tvoriť svet tým, že ho vytrháva z ničoty a absurdity a udržuje ľudstvo v jednote. Viac ako kedykoľvek predtým potrebujú kresťania rôznych vierovyznaní počuť jeho príslub: „*Hľa, všetko tvorím nové, už viac nebude ani smútku, ani náreku, ani bolesti.*“

Chaos, v ktorom žijeme, nás môže paralyzovať. Avšak muži a ženy v našej krajine sa nechcú poddať beznádeji. Preto sa skupina žien z Juhoafrickej republiky, z mestečka *Kopanang*, ktoré majú nejakého člena rodiny nakazeného aidsom, spoločne schádza, aby tkali nádherné šaty. Ich výroba im umožňuje zaopatriť si vlastné rodiny. Aj my, stvorení na Boží obraz, môžeme svojím spôsobom vytvárať z chaosu krásu.

Modlitba

Bože, náš Stvoriteľ, kontemplujeme krásu tvojho stvorenia. To tvojím Slovom bol stvorený svet. Keď sa naše životy ocitnú v rozvalinách, prosíme ťa: obnov svoje obdivuhodné diela. Napriek pohoršeniu nášho rozdelenia ťa môžeme jedným hlasom prosiť: nech tvoje Slovo nikdy neprestane uprostred našich zlomených životov robiť všetky veci nové. Daj nám odvahu, aby sme sa tiež stali umelcami, ktorí tvoria. Prosíme ťa, nech jednota, o ktorú sa usilujeme, skutočne poslúži jednote celej ľudskej rodiny. Amen.

DRUHÝ DEŇ

Spásne Kristovo slovo

„Hluchým dáva sluch a nemým reč“ (Marek 7, 37)

Izaiáš 50, 4 – 5 Boh mi dal jazyk učenícky, aby som vedel
slovom posilniť unaveného.

Žalm 34, 1 – 16 Zvelebovať budem Hospodina v každom čase

Kolosanom 1, 11 – 20 Ježiš je obraz neviditeľného Boha

Marek 7, 31 – 37 Ježiš dáva hluchým sluch a nemým reč

Komentár

Izaiáš si uvedomuje hodnotu daru, ktorý dostal od Boha. Dostal silu slova, ktorým možno posilniť unavených a zlomených srdcom. Na to však potrebuje uši, aby počúval a učil sa ako učeník. Odkedy ho Pán Boh zavolať, nemôže sa vrátiť z polcesty.

Svätý Pavol pochopil, že v Ježišovi Kristovi bolo vyslovené definitívne Slovo. Pavol nám predstavuje ľudstvo v jednote jeho vzťahov k Božiemu Synovi, ktorý je obrazom neviditeľného Boha, na ktorého podobu sme boli všetci stvorení. Boh nás zachránil z moci tmy a vyviedol nás do kráľovstva svojho Syna, v ktorom máme vykúpenie a odpustenie hriechov. Skrze krst v Kristovi tvoríme jedno, lebo sme s ním spojení a Ježiš všetko zmieruje s Bohom. Svojou krvou vyliatou na kríži nám otvoril cestu k večnému pokoju.

Evanjeliový text nám ukazuje, ako Ježišova sila umožňuje hluchým, aby počuli jeho spásne slovo a ohlasovali ho ostatným. Napočudovanie Ježiš prikazuje prítomným, aby mlčali o tom, čo videli, no ako každá dobrá zvesť, ani táto nemohla zostať utajená. Prítomní sa stali svedkami spásnej sily Božieho vyvolenia. Pánovu dobrotu ohlasuje nielen ten, kto bol uzdravený, ale aj všetci, ktorí boli toho svedkami.

Aj v situácii, v ktorej sa nachádzajú ľudia v Juhoafrickej republike, sa – podobne ako v evanjeliu – niektorých dotkol Pán a boli oslobodení, aby mohli hovoriť o svojej situácii. Následne to umožnilo Cirkvi, aby im prišla na pomoc a povzbudilo to aj druhých, aby urobili to isté. To viedlo čoskoro k tomu, že mnohé jazyky sa rozviazali a uši otvorili. Veľa ľudí žijúcich v konšpiračnom tichu – zahalujúcom také tabuizované témy ako je násilie proti ženám a deťom, zločiny v spoločnosti a HIV/aids – urobí krok vpred, aby ho prelomili a vďaka tomu im iní budú môcť v ich núdzi prísť na pomoc. Takto vidíme, ako Boh neprestajne otvára ľuďom uši a rozväzuje jazyky, aby následne mohli počuť a ohlasovať spásne Kristovo slovo. Naša spoločná viera slávená v krste nám umožňuje spoločne ohlasovať

Kristov súcit. Napriek utrpeniu sa stávame jedným, keď sa približujeme ku Kristovi a uznávame, že v Kristovi je všetko zmierené a zjednotené. Základom tejto jednoty je samotný krst a z neho plynúca povinnosť oslavovať Boha a jeho dielo.

Modlitba

Súcitný Bože, v Ježišovi si vypovedal svoje spásne Slovo. Skrze jeho príhovor prosíme: otvor naše uši, aby sme počuli volanie ľudí uväznených v konšpiračnom tichu. Nech Ježiš rozviaže ich jazyky, aby sme spoločne mohli ohlasovať uzdravujúcu lásku toho, ktorý trpel v tichu. Posilni nás milosťou spoločného krstu, nech nám je jednota v Kristovi posilou, keď prinášame nádej zúfalým. Daj, nech spoločne ohlasujeme naše oslobodenie skrze Krista, nášho Pána. Amen.

TRETÍ DEŇ

Duch Svätý nám dáva Božie slovo

„Duch... bude vydávať o mne svedectvo“ (Ján 15, 26)

Joel 2, 26 – 29

Vylejem svojho ducha na

každé telo

Žalm 104

Obnovuješ povrch zeme

1. Korint'anom 12, 1 – 4; 12 – 13 Nikto nemôže povedať: Ježiš
je Pán!, iba ak v Duchu Svätom

Ján 15, 26 – 27 a 16, 12 – 13 Duch pravdy bude vydávať o mne
svedectvo

Komentár

V Duchu Svätom sme jedno. Všetko sa živí jedným Duchom. Či sme neboli v rovnakom Duchu pokrstení v jedno telo? To Duch Svätý hovorí a dáva rozhodujúcu energiu, vnútornú silu hovoriť a spoločne ohlasovať dobrú zvesť o Božom kráľovstve.

Našou túžbou je žiť v Duchu Svätom ako spoločenstvo na ceste k jednote. Keď žijeme podľa Ducha, túžime po tom, čo je z Ducha. A z Ducha pochádza život a pokoj.

Duch Svätý nás pobáda k činnosti. Musíme prelomiť rôzne formy ticha, ktoré nám prekážajú na ceste a paralyzujú nás: chaotické situácie, ľudské rozdelenia, všetko, čo uráža dôstojnosť osôb i národov. Ako možno slovo oslobodiť? Kde môžeme nájsť silu rozsievať semeno života, nádeje, otvorenosti? Ako sa môžeme odpútať do všetkého, čo nás uzatvára a paralyzuje?

Duch, ktorý bol vyliaty na každé telo, nás vedie prorokovať. Je to Duch, ktorý nás znovu tvorí, obnovujúc povrch zeme. Je to Duch, vďaka ktorému voláme „Ježiš je Pán!“. Je to Duch, ktorý vydáva svedectvo o Pánovi a robí z nás odvážnych svedkov. Je to Duch, ktorého Boh posielala do našich srdc, v ktorom voláme „Abba, Otče“ a ktorý nám zjavuje našu pravú totožnosť: už nie sme viac otrokmi, ale sme Božie deti.

Keď deti a mladí ľudia zo strednej školy COMTEC v Umlazi v Juhoafrickej republike prichádzali spoločne na ekumenickú bohoslužbu (porov. Úvod do témy), keď spoločne vzývali Ducha Svätého, zrodila sa nová nádej pre celý svet. To Duch Svätý povzbudil týchto mladých ľudí, aby neukrývali svoje veľké problémy týkajúce sa rodinného života,

nezamestnanosti, kriminality, choroby v tichu a beznádeji. Aby namiesto toho chválili Krista a rozhodli sa nasledovať ho. Velkodušne sa zaviazali slúžiť svojim bratom a sestrám. Sú nositeľmi radosti, pokoja a jednoty v Duchu Svätom. Na našej ekumenickej ceste sú títo mladí ľudia z Umlazi znamením nádeje a jednoty v Duchu Svätom.

Modlitba

Príď Duchu Svätý, daj nám spoznať na našej ceste k jednote dar tvojej prítomnosti. Daj nám vnútornú silu, aby sme sa stali nástrojmi radosti a nádeje vo svete. Nech sa z nás vďaka tvojmu dychu stane jedno. Nech nám tvoj hlas dá vhodné slová, aby sme spoločne vyznávali nášho Boha a Pána a prelomili ticho, ktoré ničí. Duch života a lásky, obnov nás v jednote. Amen.

ŠTVRTÝ DEŇ

Ticho zabudnutých a volanie trpiacich

„Ak trpí jeden úd, spolu s ním trpia všetky údy“ (1 Korintanom 12, 26)

Exodus 3, 7 – 10 Boh počul volanie utláčaných

Žalm 28, 1 – 8 Bože, nemlč

1. *Korintanom* 12, 19 – 26 Mnoho údov, ale iba jedno telo v
Kristovi

Marek 15, 33 – 41 Ježiš zvolal mocným hlasom: Bože môj,
prečo si ma opustil?

Komentár

Svet, v ktorom žijeme, je svetom, kde veľa ľudí trpí. Temer každý deň vidíme tragické obrázky v médiách a čítame správy o veľkých nešťastiach, ktoré postihujú ľudí. Avšak utrpenie mnohých ďalších nepoznáme. Sú zabudnutí. Zdá sa, že trpia v tichosti, ale to je len zdanie; ticho je tu skôr znamením našej ľahostajnosti a egoizmu.

Boh počuje to, čo my často nechceme počuť. Počuje volanie trpiacich a vidí ich útrapy. Nie je voči tomu ľahostajný (*Exodus* 3). Keď ľudia v Juhoafrickej republike čítajú rozprávania o vyslobodení Izraela z Egypta, pripomínajú si svoje vlastné vyslobodenie spod apartheidu. Hoci boli ľudia systematicky umlčovaní, ich volanie po slobode a spravodlivosti bolo hlasno počuteľné; bolesť prenikla do hĺbky a bolo potrebné veľa času na to, aby sa ich túžba po oslobodení naplnila.

Teraz sú mnohí ľudia v Afrike obeťami pandémie HIV/aids. Žiadna vojna na svete si nevyžiadala toľko obetí ako aids. Ale záujem o tento problém nie je – najmä v západnom svete – veľmi veľký. Múr ticha rozdeľuje svet. *Žalm* 28 nám ukazuje utrpenie človeka, ktorý volá k Bohu. Je to práve Boh, na koho sa so svojou biedou obracia a do ktorého vkladá svoju nádej. Modlí sa v dôvere, že Boh si ho všimne, pretože ostatní jeho bolesť nevidia.

Spoločne veríme, že Boh má účasť na súženiach a obavách trpiacich. Kristov výkrik na kríži je toho najjasnejším znakom (*Marek* 15). Boh nie je ďaleko, on je uprostred nášho utrpenia.

My tvoríme v tomto súcitiacom Kristovi jedno. Bieda niektorých údov nie je len ich trápením, ale nesú za ňu zodpovednosť všetci. Krik nakazených nemožno ignorovať alebo umlčovať tým, že ich Boh trestá. Ak má Pavol pravdu, keď hovorí: „Ak trpí jeden úd, spolu s ním trpia všetky údy“ (1 Kor 12), potom by sme mohli povedať, že „celá Cirkev má aids“. Všetci sme spojení

v jednom Kristovom tele. Spoločne sa preto musíme starať o tých, čo sú vytláčaní na okraj alebo prehliadaní.

Veľká výzva HIV/AIDS si vyžaduje zjednotenú, nie nejednotnú či rozdelenú Cirkev. Potrebuje Cirkev, ktorá spolupracuje a ktorá, ako jedno Kristovo telo, tvorí spoločenstvo súcitu a viery, spoločenstvo, ktoré dokáže prelomiť ticho zabudnutých a vypočuje volanie trpiacich.

Modlitba

Večný Bože, ty si nádejou tých, ktorých svet vynechal zo svojho programu. Ty počuješ volanie zranených sŕdc i hlasy zúfalých duší. Uč nás v sile tvojho Ducha počúvať tvojím sluchom a skrze ticho preniknúť až k volaniu trpiacich a túžiacich. Daj, aby sme my, ktorí tvoríme jedno Kristovo telo, boli čoraz viac spoločenstvom súcitu a viery, ktoré bude znamením tvojej vtelenej milosti a spravodlivosti. Amen.

PIATY DEŇ

Boží súd nad naším tichom

„Čokoľvek ste neurobili jednému z týchto najmenších,..“ (Matúš 25, 45)

<i>Micheáš 6, 6 – 8</i>	Čo Pán od nás žiada?
<i>Žalm 31, 1 – 5</i>	Boh útočisko a verný Spasiteľ
<i>1. Petrov 4, 17</i>	Súd sa začal od Božieho domu
<i>Matúš 25, 31 – 46 (41 – 46)</i>	Mne ste neurobili

Komentár

Tí, ktorí trpia v tichu – lebo stratili hlas, alebo im ho odňali – majú svoje útočisko a nádej v Bohu, ktorý je ich verný Spasiteľ. Avšak oprávnené hľadajú pomoc nielen u Boha, ale aj Božích služobníkov, a v neposlednom rade i u kresťanov a kresťanských cirkví. Tieto sú povolané, aby hovorili v mene tých, ktorí nemôžu, alebo nechcú pozdvihnúť svoje vlastné hlasy; a aby umožnili bezmocným hovoriť samým za seba: Pán od nás žiada predovšetkým spravodlivosť.

Doposiaľ sa však nádej tých, ktorí trpia, stretá s tichom. Kresťania a cirkvi nie vždy prehovorí, keď by mali, a nie vždy umožnia tým, ktorí sú bez hlasu, aby našli svoj vlastný hlas. Sme povolaní slúžiť druhým, a to najmä tým najmenším z nich; no príliš často to nerobíme. I keď vieme, že Ježiš je prítomný v tých najmenších spomedzi nás, nie vždy im slúžime, ako by sme mali.

Vieme, že je čas, keď začína súd od Božieho domu. Naše skutky sa porovnávajú s tým, čo sme povolaní robiť, a každá odchýlka je hneď viditeľná: keďže sme ticho a nedávame bezmocným možnosť vyjadriť sa, sme súdení. Napriek tomu nie je Božím úmyslom odsúdiť nás, ale priviesť nás k novému životu. Priznanie nás oslobodí: keď uznáme, že naše mlčanie nás robí spoluvinníkmi na utrpení druhých, potom smieme hovoriť v ich mene a umožníme im hovoriť za seba.

Ako kresťania a cirkvi sa musíme – kdekoľvek sme – pýtať seba samých, či nie sme príliš často ticho. Položme si takéto otázky:

- Prehovorili sme v mene tých druhých najlepšie ako sme mohli a umožnili sme im prehovoriť za seba?

- Ak nie, je to preto, že nie sme schopní začuť volanie trpiacich? Alebo sme paralyzovaní pri pohľade na toľké nešťastie, napríklad neustále pohreby v mestách, neoficiálnych osadách a na vidieku?
- Nie sú jednotlivé cirkvi občas také zaneprázdnené svojimi internými záležitosťami, že sú neschopné počuť volanie tých, ktorí kričia za ich múrmi?
- Prekáža cirkvám ich rozdelenie v tom, aby počuli volanie trpiacich?

Sú to ťažké otázky, ale keď si ich spoločne položíme, možno budeme schopní prelomiť ticho a ukáže sa naša jednota v službe trpiacim.

Modlitba

Bože, naše útočisko a náš Spasiteľ,

počuj hlas tých, ktorí žiadny hlas nemajú;

otvor ich ústa, aby mohli prehovoriť a dopraj im napokon

spravodlivosť a uzdravenie, radosť a pokoj.

Otvor naše uši, aby sme počuli volanie trpiacich;

otvor naše ústa, aby sme prehovorili v ich mene;

a otvor naše srdcia, aby sme sa usilovali o to, aby druhí mohli prehovoriť. Amen.

ŠIESTY DEŇ

Znovu nájsť silu prehovoriť

„Žena... ustrašená a rozochvená prišla bližšie... a rozpovedala celú pravdu“ (Marek 5, 33)

<i>Knihá sudcov</i> 6, 11 – 16	Ja budem s tebou
<i>Žalm</i> 50, 1 – 15	Vzývaj ma
<i>Skutky</i> 5, 26 – 32	Poslušní Bohu
<i>Marek</i> 5, 24 – 34	Rozpovedať celú pravdu

Komentár

Sú témy, o ktorých by nás ani nenapadlo hovoriť, najmä tie, ktoré sa týkajú sexu, peňazí a náboženstva. Ježišovo zaobchádzanie so ženou s krvotokom bolo preto udivujúce i priekopnícke. Bola to viera a dôvera v Ježiša, ktoré ju povzbudili, aby sa pokúsila k nemu priblížiť, lebo bola presvedčená, že on ju môže uzdraviť. Keď sa ho dotkla, Ježiš pocítil, že z neho vyšla sila, zatiaľ čo žena pocítila, že je uzdravená a znovu našla silu, silu prehovoriť a rozpovedať, ako sa napokon skončilo jej dlhé a tiché utrpenie. A len potom, ako rozpovedala svoj príbeh, mohol jej Ježiš povedať: Bud' uzdravená.

Táto situácia pripomína situáciu mnohých pastorov a kňazov v Juhoafrickej republike, ktorí túžia pomôcť trpiacim na HIV/AIDS, ale bráni im v tom konšpiračné ticho súvisiace s hanbou. Iba ak sú ľudia nakazení či zasiahnutí vírusom aidsu pripravení vyrozprávať svoje príbehy, môžu prísť na rad hojivé slová a činy, ktoré im pomôžu. Kmeň Zulu má príslovie, ktoré hovorí, že mlčať o veľkom tajomstve je ako sedieť na škorpiónovi. Úlohou a výzvou pre cirkvi je poskytnúť nakazeným bezpečný priestor, aby mohli prehovoriť.

Samotné cirkvi musia byť otvorené pokiaľ ide o témy, o ktorých je z akéhokoľvek dôvodu ťažké hovoriť. Sem môžu, okrem situácie v Juhoafrickej republike, patriť témy, ako sú vojna a mier, životu škodlivé účinky globálneho kapitalizmu, tragédia hľadajúcich azyl alebo skryté násilie na deťoch. Ony nie sú pre Cirkev len určitou alternatívou, súvisia totiž so samotným jadrom a dôvodom jej vlastnej existencie. Boh povolal Cirkev, aby ohlasovala svetu jeho Slovo a prinášala dobrú zvesť núdzným. Preto Cirkev nemôže zostať ticho, keď vonkajšie sily predstavujú prekážku pre vtelenie Božieho Slova. Avšak niekedy sú prekážkou pre toto vtelenie aj samotné cirkvi, a to pre svoje rozdelenie a nejednotu. Slovo, ktoré Cirkev dostala je len jedno, a iba vtedy, keď budú cirkvi hovoriť jedným hlasom a konať spoločne, sa môže ich svedectvo o Slove stať pravdivým a vierohodným. Preto musia byť tiež pripravené hovoriť

o hanbe ich vlastného rozdelenia. Iba vtedy, keď sa nám podarí rozpovedať bolestnú pravdu o našej nejednote, bude možné uzdravenie.

Modlitba

Bože, Stvoriteľ, ty si prehovoril a urobil si svet ako dobrý; tvoj zmŕtvychvstalý Syn sa prihovára za nás; tvoj Duch nás vedie k celej pravde. Odpusť nám každú chvíľu, v ktorej naše ticho zasiahlo do sveta, ktorý si stvoril, bránilo v pokračovaní Kristovho diela a umlčovalo pravdu. Daj nám, jednotlivcom i cirkvám, odvahu ohlasovať v láske jedným hlasom pravdu, aby sme boli pre všetkých trpiacich stelesnením tvojho súcitu a rozsievali dobrú zvesť evanjelia po celom svete; v mene toho, v ktorom sa Slovo stalo medzi nami telom, Ježiša Krista, nášho Pána. Amen.

SIEDMY DEŇ

Opustenosť

„Daleko si od mojej spásy.“ (Žalm 22, 1)

<i>Izaiáš</i> 53, 1 – 5	Našími bôľmi sa obťažil a nesie naše choroby
<i>Žalm</i> 22, 1 – 5	Opustenosť
<i>Rimanom</i> 8, 35 – 36	Odlúčení od Kristovej lásky?
<i>Matúš</i> 27, 57 – 61	Pochovaná Láska

Komentár

Ježišov výkrik opustnosti na kríži je ozvenou slov žalmistu, ktorý sa pýta: „Prečo si ma opustil? Daleko si od mojej spásy, ďaleko od môjho kriku.“ Trpiaci služobník musí podstúpiť hanbu byť popravený ako bežný zločinec. Potom nasleduje úplné ticho, ticho smrti a hrobu, zavaleného veľkým kameňom, oproti ktorému sedia bez slova dve Márie.

V našom živote sa občas stáva, že utrpenie prekročí každú mieru a niet slov, ktorými by sa dal vyjadriť náš zármutok, niet výkriku, niet plaču, niet primeraných gest. Vtedy sa nachádzame pri hrobe spolu s týmito ženami a hľadáme, ako je v ňom pochované všetko, čo sme milovali a v čo sme dúfali.

Cintoríny v mestách i na vidieku Juhoafrickej republiky sú plné pochovaných nádejí a nevysloviteľnej bolesti. Rodiny, ktoré zvyčajne mali len jeden hrob, majú ich teraz deväť. Pretože je nedostatok miesta na cintoríne, zomrelí sa pochovávajú na telá ich príbuzných a kňazi často vysluhujú pohrebné obrady za viacerých súčasne. Doteraz si rodičia plánovali svoju budúcnosť v kruhu neustále sa rozrastajúcej rodiny. Teraz však v mnohých prípadoch musia deti hľadiť do budúcnosti bez svojich rodičov. Smrť vie umlčať celé spoločenstvá.

No predsa práve utrpením nás Kristus spasil. On niesol bolesť všetkých ľudí a svojou smrťou nás všetkých vykúpil. On bol vyzdvihnutý na kríž, aby všetkých ľudí pritiahol k sebe. Vo svojom utrpení a zúfalstve na kríži mal účasť na najtemnejšej a najstrašnejšej bolestnej skúsenosti, akú môže ľudská bytosť okúsiť. Čím viac sa blížíme k Ježišovmu krížu, tým bližšie sme jeden druhému. Kristus dal svoj život za všetkých ľudí a keď uznáme, že všetci rovnako závisíme na tomto jeho jedinom spásnom diele, objavíme základ našej jednoty. Život Cirkvi musí byť vyjadrením tejto jednoty, ktorá je naším dlhom voči nemu.

Modlitba

Pane, ty darca a udržiavateľ života, ďakujeme ti, že poznáš a chápeš naše utrpenie. V Kristovi si vzal na seba naše nedokonalosti a jeho ranami sme boli uzdravení. Daj nám vieru a odvahu, keď sme sklúčení. Odstráň z nás pocit beznádeje, keď čelíme takému veľkému utrpeniu, ako je HIV/aids, rakovina, malária a vojnové traumy. Keď sa zmysel nášho života stráca za mrakmi utrpenia, daj nech uprieme svoju pozornosť na Krista, ktorý zvíťazil a urobil z nás vykúpený ľud. O to ťa prosíme v jeho mene. Amen.

ÔSMY DEŇ

Zmŕtvychvstanie – oslávenie

„Aby každý jazyk vyznával na slávu Boha Otca: Ježiš Kristus je Pán.“ (Filipanom 2, 11)

Ezechiel 37, 1 – 14 Pán vás vyvedie z vašich hrobov

Žalm 150 Všetko, čo dýcha, nech chváli Pána

Rimanom 8, 31 – 39 Je to Kristus Ježiš, ktorý zomrel, bol
vzkriesený a prihovára sa za nás

Lukáš 24, 44 – 52 Apoštoli boli celý čas v chráme a chválili
Boha

Komentár

Juhoafrická republika trpí, je obeťou násilia a chorôb. Nespravodlivá smrť klope na dvere chudobou postihnutých obyvateľov miest a vidieka. Napriek tomu každú nedeľu ľudia s dôverou ohlasujú Pánovo zmŕtvychvstanie, hoci často je to len deň po pohreboch, o ktorých sme hovorili.

Odhodlanie sláviť Pánovo zmŕtvychvstanie uvádza všetok zármutok a bolesť do kontextu radosti. Kristus vstal z hrobu a zjavil na kríži Božie slávne víťazstvo nad smrťou. S vierou, že Boh môže dať život i tomu, kto je mŕtvy, začínajú cirkvi v Umlazi sláviť svoju veľkonočnú vigíliu, počas ktorej ide procesia so sviečkami na cintorín, kde medzi hrobmi svojich milovaných ohlasujú, že „Kristus vstal“. Akoby to bola ozvena Ezechielovho videnia o novej zemi, kde Boží Duch vdýchne život do suchých kostí a tie sú uvedené späť do života. Kresťania oslavujú Božiu moc, ktorá premieňa smrť na život.

List svätého Pavla Rimanom hovorí o tom, že zmŕtvychvstalý Kristus sedí po Božej pravici, odkiaľ ohlasuje, že každé ľudské stvorenie má u Boha svoje miesto; svedčí to o tom, že Boh sa obracia k svetu a ponúka mu zmierenie, útechu a milosrdenstvo. Dôvera v silu Božej lásky nám dodáva smelosť čeliť smrti a podobným zdrvujúcim situáciám. Môžeme si tiež byť istí, že ak nás nič nemôže odlúčiť od Božej lásky, tak potom nás prostredníctvom Božej milosti nemôže nič ani vzájomne odlúčiť.

Boh dáva vytrysknúť životu zo smrti. Boh šepká slová nádeje do uší tým veriacim, ktorí sú v agónii, i tým, ktorí netrpezlivo očakávajú jednotu. Je to nádej v to, čo Boh pre nás pripravil, hoci si to veriaci naplno neuvedomujú a ostáva to tajomstvom: príchod Božieho kráľovstva. Je to nádej, že všetko zúfalé ticho a pretrvávajúce rozdelenie jedného dňa zmizne, aby všetky jazyky mohli jedným hlasom volať na slávu Boha Otca. To, čo nám Boh šepká do uší, je

akoby predzvestou jeho kráľovstva, ktoré ostáva tajomstvom, no vyžaduje si už teraz naše nasadenie. Nádej, ktorá posilňuje veriacich v Juhoafrickej republike a chráni ich od toho, aby sa poddali beznádeji, má posilňovať ostatných veriacich, aby boli solidárni s trpiacimi. Každý z nás musí byť pripravený stať sa nástrojom v Božom poslaní prinášať život a svetlo tým, ktorí žijú v temnote utrpenia a nespravodlivosti. Rovnaká nádej musí inšpirovať kresťanov, aby hľadali jednotu prostredníctvom ekumenizmu každodenného života a boli vždy otvorení pre nové spôsoby, umožňujúce nám prejavit' vieru, ktorú vyznávame.

Modlitba

Pane Bože, ktorého milujeme, pred krížom tvojho Syna rozjímame o utrpení sveta, ktorý túži po tvojej spáse. Daj nech v nás vytryskne víťazný hymnus ohlasujúci, že „smrťou“ bola porazená smrť a že nový život, ktorý vytryskol na Veľkonočné ráno, nám ponúka život a víťazstvo nad smrťou i nad silami zla. Amen.

Doplňkové modlitby

(Za zverejnenie je zodpovedná výlučne miestna ekumenická skupina z Juhoafrickej republiky.)

Prosby za tých, ktorí sú nakazení a postihnutí vírusom HIV/aids

P: Ó, Bože, náš Pán, Stvoriteľ neba i zeme.

V: *Zmiluj sa nad nami.*

P: Ó, Bože, Syn, Spasiteľ sveta

V: *Zmiluj sa nad nami.*

P: Ó, Duchu Svätý, Obhajca, Vodca a Tešiteľ

V: *Zmiluj sa nad nami.*

P: Ó, svätá, požehnaná a oslávená Trojica, tri osoby v jednom

Bohu

V: *Zmiluj sa nad nami.*

P: Bože Otče, vypočuj nás, keď ťa prosíme za tých, ktorí sú nakazení aidsom,
a ktorí sú v nebezpečenstve smrti.
Posilňuj ich svojou prítomnosťou, daj nech hľadajú tvoju tvár
a čerpajú silu z teba, ktorý si prameňom života.

V: *Zmiluj sa nad nami.*

P: Pane Ježišu, vypočuj nás, keď prosíme za tých, ktorí sa práve dozvedeli,
že sú nakazení vírusom HIV, hoci ešte nie sú chorí.
Pripomeň im, že ešte stále im ostáva život, ktorý majú prežiť:
daj, aby našli v tebe Život, Cestu a Pravdu.

V: *Ježišu, Pán života, vypočuj našu prosbu.*

P: Duchu Svätý Bože, vypočuj nás, keď prosíme za tých, ktorí sa starajú o ľudí nakazených aidsom.
Daj im istotu, že Otec je pri nich a Ježiš ich miluje.
Daj im svoju útechu, daj im svoj pokoj.

V: *Duch jednoty, vypočuj našu prosbu.*

P: Otče, prosíme ťa, aby sme v tejto situácii všetci zachytili tvoju výzvu,
výzvu na pokánie a na pomoc druhým.
Prosíme ťa, aby sa ľudia kajali z nemorálnosti a formovali svoje životy podľa rád tvojho Božieho slova;
pomôž nám, aby sme žili svoj život zodpovedne a mysleli nielen na seba – ale aj na tých, ktorí sú okolo nás.

Prosíme ťa za vedcov a lekárov, ktorí pracujú vo výskume,
zameranom na nájdenie lieku proti aids.

Prosíme ťa za tvoju Cirkev:

veď nás, aby sme dokázali núdznych
posilniť tvojou útechou.

Naplň naše srdcia tvojím súcitom, aby nakazení aidsom
nepochybovali o tom, že Cirkev im pomôže.

Veď nás, aby sme vedeli ako pomáhať tým, ktorí našu pomoc
potrebujú.

Prosíme ťa o to, lebo tvoje milosrdenstvo voči nám je
nesmierne.

V: *Milosrdný Pane, vypočuj našu prosbu. Amen.*

Ekumenická situácia v Juhoafrickej republike¹

Oboznámenie sa s problematikou miestnej ekumenickej situácie v Juhoafrickej republike je rozdelené do troch častí. Najprv prinášame zamyslenie o ekumenických vzťahoch v Juhoafrickej republike. Druhá časť je zameraná na mesto Umlazi pri Durbane, kde boli vypracované tohoročné materiály na *Týždeň modlitieb*, pričom poukazuje na ťaživé problémy, ktorým tamojší ľudia čelia. Texty uzatvára osobnejšia výpoveď predstaviteľov cirkví v Umlazi o ekumenickej spolupráci a v nej ukrytej vitalite.

Cirkvi v Juhoafrickej republike

V súčasných diskusiách o čomkoľvek – počnúc stavom ekonomiky až po vzdelanie a teológiu – sa od istého času temer striktne hovorí o období „pred rokom 1994“ a „od roku 1994“. Toto „pred“ a „po“ roku 1994 nie je len otázkou dajakej konvencie. Odráža to hlbokú realitu, dotýkajúcu sa celého života v Juhoafrickej republike. Cirkevné diskusie nie sú výnimkou. Pred rokom 1994 mali cirkvi svoje poslanie definované samy pre seba. Boj o ukončenie nespravodlivého vládnutia, diskriminačnej legislatívy a praxe apartheidu ponechával málo času pre akékoľvek iné záujmy. Po zrušení zákazu činnosti oslobodzovacích hnutí, po

¹ Text o cirkvách v Juhoafrickej republike a o ekumenickej situácii v krajine sú zverejnené na zodpovednosť miestnych autorov.

prepustení našich politických vodcov z väzenia a zvolení demokratickej vlády sa cirkvi náhle ocitli bez konkrétneho cieľa. Odvtedy sa začali usilovať o to, aby našli spoločný hlas.

V prvom priblížení možno povedať, že cirkvi v Juhoafrickej republike tvoria dve hlavné zoskupenia – jedno predstavujú cirkvi pochádzajúce z Európy (väčšinou protestantské cirkvi, ale tiež Rímskokatolícka cirkev a početne oveľa menšie cirkvi, Pravoslávna cirkev a Koptská cirkev) a druhé predstavujú cirkvi pochádzajúce z afrického kontinentu. Popri týchto dvoch hlavných skupinách je tam aj malé, no významné zoskupenie cirkví skôr turíčnej povahy, ktoré vznikli v Spojených štátoch severoamerických. S výnimkou Anglikánskej cirkvi v Juhoafrickej republike, Nemeckej luteránskej evanjelickej cirkvi a Baptistickej únie, sú všetky cirkvi európskeho pôvodu členmi Juhoafrickej rady cirkví (SACC). V roku 2004 požiadala Holandská reformovaná cirkev, ktorá poskytovala morálnu i teologickú podporu vláde apartheidu, o odpustenie a zároveň o prijatie do SACC. Od nástupu demokracie v roku 1994 sa niekoľko cirkví afrického pôvodu stalo tiež členmi SACC (za zmienku stojí, že okrem Sionistickej kresťanskej cirkvi a Shembe cirkvi, ktoré sú obe veľmi početné).

Niekoľko členských cirkví SACC (Metodistická, Presbyteriánska, Anglikánska a Zjednotená kongregacionalistická cirkev) sú tiež súčasťou Komisie pre jednotu cirkví. Táto komisia dohodla zmluvy, ktoré zahŕňujú plné vzájomné uznávanie krstu a eucharistickej praxe i plné uznávanie svojich úradov. Pokiaľ ide o biskupský dohľad, ešte stále sa vedú rokovania.

Je iróniou, že čím viac cirkví sa formálne pripojilo k ekumenickému hnutiu v Juhoafrickej republike, tým nejasnejšie sú spoločné ciele na národnej úrovni. To však neznamená, že by nejestvovali problémy, ktoré si vyžadujú pozornosť. HIV/aids je problémom pre každého a dotýka sa života každého človeka v Juhoafrickej republike. Predsa však treba poznamenať, že neexistuje žiadny spoločný zámer, ako čeliť tejto pandémie. Nezamestnanosť dosiahla kritické rozmery, no v rámci cirkví (podobne ako v rámci vládnucich strán) neexistuje žiaden konsenzus, ako tejto kríze čo najúčinnejšie čeliť. Násilie na všetkých úrovniach života, najmä násilie voči ženám a dievčatám, je tiež dlhodobým pretrvávajúcim problémom, na ktorý cirkvi musia reagovať.

Ak by toto bol celkový obraz, bol by skutočne sklúčujúci. Našťastie tento príbeh má aj svoju druhú stránku. Na rozdiel od mnohých miest v rozvinutom svete majú mnohé cirkvi v Juhoafrickej republike veľa a veľmi aktívnych členov. Pokiaľ ide o chudobu, choroby (najmä súvisiace s aidsom) a vzdelanie, urobilo sa na lokálnej úrovni mnohé. Patria sem inšpirujúce a povzbudzujúce príklady, napr. miestne združenia organizujúce službu pre pacientov aids v domácom ošetrovaní, ďalej malé skupinky žien starajúce sa po vyučovaní o siroty, či ženy majúce na starosti projekt zeleninovej záhrady alebo dielne zhotovujúce výrobky z korálok.

Možno je nateraz toto cestou pre cirkvi – nie národné projekty, ale miestne, často ekumenické iniciatívy, ktoré, hoci s obmedzeným dosahom, robia Božie kráľovstvo na zemi skutočnosťou a prelamujú ticho chudoby, choroby, násilia a beznádeje.

Tohoročný materiál na *Týždeň modlitieb* pochádza z takejto miestnej situácie, poznačenej vyššie opísanou hlbokou krízou, ale aj náramnou odvahou a ekumenickou spoluprácou v odpovedi na ňu.

Umlazi, Bhekithemba a okolie

V roku 1950 vláda apartheidu v Juhoafrickej republike schválila výnos s názvom *Group Areas Act*, ktorým došlo k násilnému rozdeleniu ľudí vytvorením oddelených oblastí bývania pre rozličné rasy. Viac ako tri milióny ľudí bolo násilne presídlených a boli zriadené mestá, uzatvárajúce väčšinu černošskej populácie do preplnených oblastí s biednymi obydliami, nedostatočnými medicínskymi a vzdelávacími možnosťami. Umlazi bolo pôvodne zriadené ako takéto mesto.

Následkom apartheidu – dedičstvom rasizmu – je nezamestnanosť a chudoba, ktoré sú pre ľudí z Umlazi stále nesmierne zložitou výzvou. Pri vyše 40% nezamestnaných a mnohých ďalších, ktorí sú schopní zarobiť si len tolko, koľko je potrebné na obživu ich rodín, je len malá šanca, že by mohli opustiť mesto. Umlazi a okolitý región má okolo 750 000 obyvateľov, no stále je tu veľmi málo rozvinutá infraštruktúra; neexistujú tu zariadenia na trávenie voľného času – dokonca ani futbalové ihriská či kiná; a stále je tu nedostatok škôl, zdravotníckych zariadení a vhodných bytov. Treba poznamenať, že tieto mestá z minulosti, nie sú najchudobnejšími oblasťami v Juhoafrickej republike; tými sú skôr veľmi slabo rozvinuté vidiecke oblasti a neoficiálne osady – kedysi známe ako „squatter camps“ – nachádzajúce sa na okrajoch väčšiny veľkých miest krajiny.

Chudoba a nezamestnanosť zapríčiňujú vzrast kriminality a problému násilia v rodinách a spoločenských skupinách. Avšak najväčším problémom, ktorému ľudia v Umlazi čelia, je pandémia HIV/aids. Odhaduje sa, že viac ako 50% jeho obyvateľov je nakazených týmto vírusom. Keďže však mnohí neboli vyšetrení, je ťažké zistiť presný rozsah rozšírenia pandémie; je však jasné, že je to ťaživé bremeno súčasnej reality. V tejto oblasti niet nikoho, koho by aids nezasiahol. Vyše 10% detí narodených v tomto regióne sa už narodilo nakazených vírusom; mnohé zomierajú v prvých rokoch života. Populácia medzi štrnástym a štyridsiatym rokom veku v dôsledku tejto pandémie z veľkej časti vymrela a mnohé deti ostali žiť na uliciach alebo odkázané samy na seba, iné zasa žijú u svojich starých rodičov.

Žiaden jednotlivec, rodina, cirkev alebo spoločenstvo nemôže čeliť problému nezamestnanosti, chudoby, kriminality, násilia na ženách a deťoch, či aidsu osamotene. Tieto problémy sú pre rozdelenú Cirkev príliš veľké. Preto sú vhodným programom pre ekumenizmus. Zuluovia hovoria: „Neprejdí okolo niekoho, kto stavia dom bez toho, aby si mu pomohol!“ Apartheidu sa podarilo dosiahnuť, aby padli bariéry medzi cirkvami, teraz sa na lokálnej úrovni vďaka aidsu deje to isté.

Cirkvi v Umlazi a v iných mestách prispeli k zriadeniu kliník a zaviedli program domácej starostlivosti, v rámci ktorého sú vyškolení dobrovoľní opatrovatelia, ktorí sa majú starať o chorých a umierajúcich v ich domovoch. Títo na seba preberajú fyzicky, emocionálne a duchovne náročnú prácu, aby priniesli do života trpiacich pozitívnu zmenu. Ostatné projekty sú zamerané na starostlivosť o siroty a ohrozené deti, na vzdelávanie mládeže, a tiež na iniciatívu „prelomíť ticho“ spomínanú v úvode k tohoročným materiálom. Spolupráca cirkví však siaha i poza rámec týchto programov a zahŕňa aj spoločnú modlitbu, svedectvá a ďalšie príklady z ekumenizmu života, ako vidno z nasledujúcich zamyslení predstaviteľov miestnych cirkví.

Svedectvo predstaviteľov cirkví v Umlazi o ekumenickej spolupráci

Pravdou je, že naše rôzne cirkvi a klérus slúžia tomu istému Božiemu ľudu, ktorý tvoria 1) pokrvní príbuzní; 2) priatelia a kolegovia; 3) obyvatelia tej istej štvrte a 4) tí, ktorým v bežnom živote poskytuje služby jedna radnica a jedna nemocnica, a ktorí sa spoločne delia o jeden cintorín. Preto je každý sviatok/slávnosť, svadba, krst, konfirmácia/birmovka a pohreb/zádušná omša nutne ekumenickou záležitosťou. Mnohí si len počas dvoch hodín v nedeľu uvedomujú, že patria k odlišným cirkvám.

Keď vidíte rozlične sfarbené cirkevné rúcha na smútočných bohoslužbách, ktorých je teraz mnoho, vidíte pestrofarebnosť a krásu dúhy, ktorá predstavuje Boží ľud. Rovnako si uvedomíte, že väčšina ľudí v podstate nepozná rozdiel medzi rôznym chápaním Eucharistie a eucharistickej účasti v rôznych kresťanských cirkvách. Chápu však, že je tam viac toho, čo ich spája. Niekedy sa zdá, že laici v Afrike chápu a žijú teológiu krstu v zmysle rodinného puta hlbšie než duchovenstvo a cirkvi.

Laici sa stretávajú a komunikujú pri mnohých príležitostiach. Prostredníctvom masmédií objavujú charizmy duchovenstva iných vierovyznaní. Keď si organizujú pre seba duchovné cvičenia môžu si zvoliť, kto ich bude viesť. Považujú sa za oprávnených vybrať si vedúceho svojich duchovných cvičení spomedzi kňazov tamojších cirkví. Napríklad miestna anglikánska farnosť nedávno pozvala tamojšieho katolíckeho kňaza, aby viedol duchové

cvičenia. Krátko nato zasa požiadali anglikánskeho kňaza, aby viedol exercície v katolíckej farnosti. V tomto prípade prevzali vedenie laici a ich pastieri ich nasledovali. Je to namieste. Ľudia spoločne lovia zvieratá, slávia sviatky, spoločne plačú i radujú sa. Je teda správne, ak sa aj jedna cirkev alebo farnosť podelí s ostatnými o svoje dary.

Cirkvi v Umlazi si veľmi často ekumenicky vypomáhajú, pokiaľ ide o spoločne využívané kazateľnice či oltáre, a to najmä cirkvi patriace do Komisie pre jednotu Cirkvi. Ešte je veľa ďalších príkladov ako si cirkvi pri ich službe navzájom pomáhajú. Napríklad z hľadiska ekonomickej správy sa cirkvi snažia o samostatnosť. Nedávno sa anglikánsky laický služobník subdiakon stal takým ekumenickým učiteľom, čo sa týka ekonomiky. Navštívil niekoľko susedných kresťanských komunít v regióne, aby sa s nimi podelil o to, čo sa naučil. Uskutočňujú sa tiež stretnutia ľudí, ktorí sa podieľajú na podobnej službe; napríklad oltárni služobníci z rôznych cirkví sa stretávajú raz ročne, pričom im vždy iná miestna cirkev poskytne pri tejto príležitosti priestory a pohostenie.

Stáva sa tradíciou, že bohoslužba na Veľký piatok obsahuje ekumenický prvok. Často je jej súčasťou procesia s krížom z jedného kostola do druhého. Inde sa slávi ekumenická bohoslužba; po jej skončení sa ľudia vrátia do ich príslušných kostolov.

Cítíme, že je minulosťou čas, keď si naši bratia a sestry osvojili apartheid Dr. Verwoerda a pokrstili ho na kresťanstvo. Už nie sme my a oni. Pred rokmi obvinila Rímskokatolícka cirkev anglikánov z herézy; anglikáni kritizovali metodistov; metodisti kritizovali turíčne hnutie; a turíčne hnutie obviňovalo rímskokatolíkov a anglikánov z modloslužby. Satan sa tešil a Boh bol zarmútený. Bol to začarovaný kruh obviňovania. Tie časy sú už preč.

Nedávno, v kázni na ekumenickej bohoslužbe jeden člen našej cirkvi povedal: „Ja som anglikánsky kňaz, prijímam Ježiša Krista za môjho Pána a Spasiteľa. Nepoznám kráľa Henricha VIII. Počul som o ňom len na teologickej fakulte. Nemôže nás rozdeľovať európska história, ktorú sme zdedili. Nech mi je odpustené – poznám Ježiša... zomrel za mňa.“ Bohu vďaka, prekročili sme bariéry apartheidu a Berlínsky múr padol. Teraz postupne spoločne rastieme ako cirkvi, pričom sa usilujeme nasledovať Ježiša, ktorý prosil, aby sme „boli jedno“.

Témy Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov 1968 – 2004

V roku 1968 sa začali používať na *Týždeň modlitieb* materiály, ktoré boli oficiálne pripravované Komisiou pre vieru a cirkevné zriadenie Svetovej rady cirkví v spolupráci s Pápežskou radou na podporu jednoty kresťanov.

1968 Na chválu jeho slávy (*Efezanom 1, 14*)

To the praise of his glory

Pour la louange de sa gloire

1969 Povoláný k slobode (*Galatánom 5, 13*)

Called to freedom

Appelés à la liberté

(*Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ríme, Taliansko.*)

1970 Sme spolupracovníci Boží (*1. Korintánom 3, 9*)

We are fellow workers for God

Nous sommes les coopérateurs de Dieu

(*Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v kláštore v Niederaltaichu, Nemecko.*)

1971 ... a spoločenstvo Svätého Ducha (*2. Korintánom 13, 13*)

... and the communion of the Holy Spirit

... et la communion du Saint-Esprit

(*Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Bari, Taliansko.*)

1972 Nové prikázanie vám dávam (*Ján 13, 34*)

I give you a new commandment

Je vous donne un commandement nouveau

(*Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko.*)

1973 Pane, nauč nás modliť sa (*Lukáš 11, 1*)

Lord, teach us to pray

Seigneur, apprendis-nous à prier

(*Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v opátstve Montserrat, Španielsko*)

1974 Aby každý jazyk vyznával: Ježiš Kristus je Pán (*Filipanom* 2, 1 – 13)

That every tongue confess: Jesus Christ is Lord

Que tous confessent: Jésus Christ est Seigneur

(*Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko*)

(V apríli 1974 dostali členské cirkvi a iné zainteresované strany list o zakladaní miestnych skupín, ktoré by sa mali podieľať na príprave brožúry *Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov*. Austrálska skupina bola prvá, ktorá podľa tohto plánu pripravila v roku 1975 prvý koncept brožúry.)

1975 Boží zámer: všetko v Kristu (*Efezanom* 1, 3 – 10)

God's purpose: all things in Christ

La volonté du Père: Tout réunir sous un seul chef, le Christ

(*Materiál zostavila austrálska skupina.*

Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko.)

1976 Budeme mu podobní (*1. Jánov* 3, 2)

We shall be like him *or* Called to become what we are

Appelés à devenir ce que nous sommes

(*Materiál zostavila Karibská konferencia cirkví.*

Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ríme, Taliansko.)

1977 Spoločne vytrvať v nádeji (*Rimanom* 5, 1 – 5)

Enduring together in hope

L'espérance ne déçoit pas

(*Materiál bol zostavený v Libanone uprostred občianskej vojny.*

Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko.)

1978 Už nie sme cudzinci (*Efezanom* 2, 13 – 22)

No longer strangers

Vous n'êtes plus des étrangers

(*Materiál zostavil ekumenický tím v Manchestri, Veľká Británia.*)

- 1979 Slúžte si navzájom na slávu Boha (*1. Petrov 4, 7 – 11*)
 Serve one another to the glory of God
 Soyez au service les uns des autres pour la gloire de Dieu
*(Materiál bol zostavený v Argentíne.
 Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko.)*
- 1980 Príd' kráľovstvo tvoje (*Matúš 6, 10*)
 Your kingdom come
 Que ton règne vienne
*(Materiál zostavila ekumenická skupina v Berlíne, Nemecko.
 Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Miláne, Taliansko.)*
- 1981 Jeden Duch – veľa darov – jedno telo (*1. Korintánom 12, 3b – 13*)
 One Spirit – many gifts – one body
 Un seul esprit – des dons divers – un seul corps
*(Materiál zostavili Graymoor Fathers, USA.
 Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko.)*
- 1982 Nech všetci nájdú svoj domov v tebe, Pane (*Žalm 84*)
 May all find their home in you, Lord
 Que tous trouvent leur demeure en Toi, Seigneur
*(Materiál bol zostavený v Keni.
 Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Miláne, Taliansko.)*
- 1983 Ježiš Kristus – život sveta (*1. Jánov 1, 1 – 4*)
 Jesus Christ – the Life of the World
 Jésus Christ – La Vie du Monde
*(Materiál zostavila ekumenická skupina v Írsku.
 Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Céligny-Bossey, Švajčiarsko.)*
- 1984 Povolání byt' jedno skrze kríž nášho Pána (*1. Korintánom 2, 2 a Kolosanom 1, 20*)
 Called to be one through the cross of our Lord
 Appelés à l'unité par la croix de notre Seigneur

(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Benátkach, Taliansko.)

- 1985 S Kristom zo smrti do života (*Efezanom 2, 4 – 7*)
From death to life with Christ
De la mort à la vie avec le Christ
*(Materiál bol zostavený na Jamajke.
Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Grandchampe, Švajčiarsko.)*
- 1986 Budete mi svedkami (*Skutky 1, 6 – 8*)
You shall be my witnesses
Vous serez mes témoins
*(Materiál bol zostavený v Juhoslávii – Slovinsku.
Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Juhoslávii.)*
- 1987 Zjednotení v Kristovi – nové stvorenie (*2. Korint'anom 5, 17 – 6, 4a*)
United in Christ – a new creation
Unis dans le Christ – une nouvelle création
*(Materiál bol zostavený v Anglicku.
Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Taizé, Francúzsko.)*
- 1988 Božia láska vyháňa strach (*1. Jánov 4, 18*)
The love of God casts out fear
L'amour de Dieu bannit la crainte
*(Materiál bol zostavený v Taliansku.
Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Pinerole, Taliansko.)*
- 1989 Budovanie spoločenstva: jedno telo v Kristovi (*Rimanom 12, 5 – 6a*)
Building community: one body in Christ
Bâtir la communauté: un seul corps en Christ
*(Materiál bol zostavený v Kanade.
Prípravné stretnutie sa uskutočnilo vo Whaley Bridge, Veľká Británia.)*
- 1990 Aby všetci boli jedno... Aby svet uveril (*Ján 17*)
That they all may be one ... That the world may believe

- Que tous soient un ... Afin que le monde croie
(Materiál bol zostavený v Španielsku.)
Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Madride, Španielsko)
- 1991 Chváľte Hospodina, všetky národy! (*Žalm 117 a Rimanom 15, 5 – 13*)
 Praise the Lord, all you nations!
 Nations, louez toutes le Seigneur!
(Materiál bol zostavený v Nemecku.)
Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Rotenburgu na Fulde, Nemecko.)
- 1992 Ja som s vami po všetky dni... choďte teda (*Matúš 28, 16 – 20*)
 I am with you always... go, therefore
 Je suis avec vous... allez donc
(Materiál bol zostavený v Belgicku.)
Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Bruggách, Belgicko.)
- 1993 Nieť ovocie Ducha pre jednotu kresťanov (*Galatánom 5, 22 – 23*)
 Bearing the fruit of the Spirit for Christian unity
 Porter les fruit de l'Esprit pour l'unité des chrétiens
(Materiál bol zostavený v Zaire.)
Prípravné stretnutie sa uskutočnilo pri Zürichu, Švajčiarsko.)
- 1994 Domácnosť Božia: povolaní byť jedno v srdci a v mysli (*Skutky 4, 23 – 27*)
 The household of God: called to be one in heart and mind
 La maison de Dieu: Appelés à être un dans le cœur et dans l'esprit
(Materiál bol zostavený v Írsku.)
Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Dubline, Írsko.)
- 1995 Koinonia: spoločenstvo v Bohu a jedných s druhými (*Ján 15, 1 – 17*)
 Koinonia: communion in God and with one another
 La koinonia: communion en Dieu et les uns avec les autres
(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Bristole, Veľká Británia.)
- 1996 Hľa, stojím pri dverách a klopem (*Zjavenie 3, 14 – 22*)

- Behold, I stand at the door and knock
 Je me tiens à la porte et je frappe
(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Lisabone, Portugalsko.)
- 1997 Namiesto Krista prosíme: Zmierte sa s Bohom (2. Korintanom 5, 20)
 We entreat you on behalf on Christ, be reconciled to God
 Au nom du Christ, laissez-vous reconcilier avec Dieu
(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Štokholme, Švédsko.)
- 1998 Duch prichádza na pomoc našej slabosti (Rimanom 8, 14 – 27)
 The Spirit helps us in our weaknesses
 L'Esprit aussi vient en aide à notre faiblesse
(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Paríži, Francúzsko.)
- 1999 Bude prebývať s nimi ako ich Boh a oni budú jeho ľuďom (Zjavenie 21, 1 – 7)
 He will dwell with them as their God, they will be his peoples
 Dieu demeurera avec eux. Ils seront ses peuples et lui sera le Dieu qui est avec eux
*(Prípravný materiál bol zostavený v Malajzii.
 Stretnutie sa uskutočnilo v kláštore v Bose, Taliansko.)*
- 2000 Požehnaný Boh, ktorý nás v Kristovi požehnal (Efezanom 1, 3 – 14)
 Blessed be God who has blessed us in Christ
 Béni soit Dieu, qui nous a bénis en Christ
*(Prípravný materiál zostavila Rada cirkví Blízkeho východu.
 Stretnutie sa uskutočnilo v La Verne, Taliansko.)*
- 2001 Ja som cesta, i pravda, i život (Ján 14, 1 – 6)
 I am the Way, and the Truth, and the Life
 Je suis le chemin, et la vérité et la vie
*(Prípravný materiál bol zostavený v Rumunsku.
 Stretnutie sa uskutočnilo vo Vulcane, Rumunsko.)*
- 2002 U teba je prameň života (Žalm 36, 5 – 10)
 For with you is the fountain of life

- Car chez toi est la fontaine de la vie
*(Prípravný materiál zostavila CEEC a CEC.
 Stretnutie sa uskutočnilo blízko Augsburgu, Nemecko.)*
- 2003 Tento poklad máme v hlinených nádobách (2. Korintanom 4, 4 – 18)
 We have this treasure in clay jars
 Car nous avons ce trésor dans des vases d'argile
*(Prípravný materiál bol zostavený v Argentíne.
 Stretnutie sa uskutočnilo v Los Rubios, Španielsko.)*
- 2004 Svoj pokoj vám dávam (Ján 14, 23 – 31; Ján 14, 27)
 My peace I give to you
 Je vous donne ma paix
*(Prípravný materiál bol zostavený v Sýrii.
 Stretnutie sa uskutočnilo v Palerme, Taliansko.)*
- 2005 Kristus, jediný základ Cirkvi (1. Korintanom 3, 1 – 23)
 Christ, the one Foundation of the Church
 Le Christ, unique fondement de l'Eglise
*(Prípravný materiál bol zostavený na Slovensku.
 Stretnutie sa uskutočnilo v Piešťanoch, Slovensko.)*
- 2006 Lebo kde sú zhromaždení dvaja alebo traja v mojom mene, tam som ja medzi nimi
 (Matúš, 18, 20)
 Where two or three are gathered in my name, there I am among them
 La ou deux ou troise trouvent reunis en mon nom, je suis au milieu d'eux
*(Prípravný materiál bol zostavený v Írsku. Stretnutie sa uskutočnilo v Prospeous,
 grófstvo Likdare, Írsko.)*
- 2007 Aj hluchým dáva sluch a nemým reč (Marek 7, 37)
 He even makes the deaf to hear and the mute to speak
 Il fait entendre les sourds et parler les muets
*(Prípravný materiál bol zostavený v Južnej Afrike. Stretnutie sa konalo vo Faverges,
 Francúzsko.)*

Niektoré kľúčové dátumy v histórii *Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov*

- asi 1740 Vzniklo turíčne hnutie v Škótsku s napojením na Severnú Ameriku, ktoré v posolstve zameranom na obnovu viery vyzvalo modliť sa za všetky cirkvi a so všetkými cirkvami.
- 1820 Reverend James Haldane Stewart vydal Rady na všeobecné zjednotenie kresťanov vzhľadom na vyliatie Ducha.
- 1840 Reverend Ignatius Spencer, ktorý konvertoval na rímsky katolicizmus, prišiel s návrhom založiť Úniu modlitieb za jednotu.
- 1867 Prvá Lambethská konferencia anglikánskych biskupov zdôraznila v preambule svojho vyhlásenia význam modlitieb za jednotu.
- 1894 Pápež Lev XIII. podporil *Oktávu modlitieb za jednotu* v rámci svätodušných sviatkov.
- 1908 Reverend Paul Wattson inicioval pravidelné konanie *Oktávy za jednotu cirkvi*.
- 1926 Hnutie *Viera a cirkevné zriadenie* začalo publikovať *Návrhy na Oktávu modlitieb za jednotu kresťanov*.
- 1935 Abbé Paul Couturier z Francúzska podporil *Celosvetový týždeň modlitieb za jednotu kresťanov* na širokom základe modlitby za „jednotu, ktorú chce Kristus, nástrojmi, akými chce on“.
- 1958 Kresťanská jednota (Unité Chrétienne, Lyon, Francúzsko) a Komisia pre vieru a cirkevné zriadenie Svetovej rady cirkví začali spoločnú prípravu materiálov na *Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov*.
- 1964 V Jeruzaleme sa pápež Pavol VI. a patriarcha Athenagoras I. spolu modlili Ježišovu modlitbu „*aby všetci jedno boli*“ (Ján 17).

- 1964 Dekrét o ekumenizme Druhého vatikánskeho koncilu zdôraznil, že modlitba je dušou ekumenického hnutia a povzbudil ku konaniu *Týždňa modlitieb*.
- 1966 Komisia pre vieru a cirkevné zriadenie Svetovej rady cirkví a Sekretariát pre napomáhanie kresťanskej jednoty (dnes známy ako Pápežská rada na podporu jednoty kresťanov) začali oficiálne spoločnú prípravu materiálov na *Týždeň modlitieb*.
- 1968 Prvýkrát sa oficiálne používa materiál na *Týždeň modlitieb* pripravený spoločne Komisiou pre vieru a cirkevné zriadenie a Sekretariátom pre napomáhanie kresťanskej jednoty (dnes známym ako Pápežská rada na podporu jednoty kresťanov).
- 1975 Prvýkrát je ako základ pre materiál na *Týždeň modlitieb* použitý text, ktorý pripravila miestna ekumenická skupina. Austrálska skupina sa ako prvá ujala tejto úlohy pripraviť počiatočný návrh na rok 1975.
- 1994 Text na rok 1996 bol pripravený v spolupráci s YMCA a YWCA.
- 2004 Dosiahla sa dohoda medzi Komisiou pre vieru a cirkevné zriadenie Svetovej rady cirkví a Pápežskou radou na podporu jednoty kresťanov Katolíckej cirkvi, že odteraz budú materiály na *Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov* publikované a pripravované v jednotnom formáte.